

CAÇA CHE DIRUN SAN PABLO, DECHUH YE YAHN IHYAN YAHN DENDIOHS CHE VATE YE YAN ROMA

¹ U Pablo, che tendahnun Dendiohs u, che dín ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo man, che co apóstol man, che cuahndudó ndudo ndah yahn ye man ne, dirún çaça cuh yahn ne.

² Yahn ndudo ndah min ne, a chihco cade Dendiohs nan Ndudo ndah yahn ye nde a rahn me, dirun ihyan profeta yahn ye. ³ Ndudo ndah min ne, rahn yahn Daya ye, Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che chihndeyan ye van ndata yahn David. ⁴ Numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, ntuche ye van tenahn, ne nduco chemin chihnde ro che Daya Dendiohs ihyan. ⁵ Che cuande yahn ihyan min ne, din yahino Dendiohs nuhn, ne a tendahnun ye nuhn che co nuhn apóstol, cuahndudo nuhn Ndudo yahn ye van ihyan nducuahn nación, çaça che nevahnecon ye, ne cotahno ye. ⁶ Van ihyan chahn ne, nchuhn che a nedin yahn Dihvo vo Jesucristo nchuhn, ne nduco ne ndi cuande ne, te a tendahnun Dendiohs nchuhn.

⁷ Nchuhn, ihyan yahn Dendiohs che yahino ye nchuhn, vate ne yan Roma ne, dechuh çaça cuh yahn ne. Chido vo Dendiohs man, Dihvo vo Jesucristo man, din yahino ye nchuhn, din ye che ndahça cuahtenan ne.

Pablo ne, nahn cahn ye yan Roma

⁸ Numachahte iyehnse ne, a chetuhn ndudo yahn nchuhn, nduhcā che ritahno ne Dihvo vo Jesucristo. Chemin che menān vihca che cuande yahn ihyān min ne, renecāh nundihve cuahn Dendiohs cava ne. ⁹ Dendiohs, ihyān min che redín ntiyon yahn ye numa inó, rahndudó ndudo ndah yahn Daya ye ne, devano ye che cuahn dama revāh cava nchuhn. ¹⁰ Ricā ihyān che atānoca nduh ne, cuahnecun ye che chí quendihcheró nchuhn, ¹¹ te āma nahn chí quendihcheró nchuhn, cava che dín che cuahtenan cuma ne vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs, ne tahque numa ino ne cotahno ne Dihvo vo Jesucristo. ¹² Avāne ne, náhn che necāh yan āma tamo vo chedave yahn vih, yahn che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo.

¹³ Dihnó, ráhn rí nchuhn te āma ndeh yune nahn chí quendihcheró nchuhn, ne cuahndudó ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo, nduhcā che redín vān ihyān nación chenāhn, cava che din Dendiohs che co yāhn ihyān, cotahno ye dama nduco nchuhn. Ate nde meniyan ne, hua rí che chí. ¹⁴ A chihquentiyon Dihvo vo Jesucristo u che cuahndudó ndudo ndah yahn ye vān ihyān yahn nducuahn nación, vān ihyān devano mān, vān ihyān tundo mān. ¹⁵ Chemin che quenān inó che a nun cuahn chí vān nchuhn che vate ne yan Roma, cuahndudó ndudo ndah yahn ye, cahnevan ne.

Vederihquentiyon yahn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo

¹⁶ Hua ri cuihnān yahn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo, te chemin che vederihquentiyon yahn Dendiohs, cava che ndedevahn ye nducoyaca ihyān che ritahno ye, menān vihca ihyān naciōn yahn Israel, namin ihyān naciōn chenāhn. ¹⁷ Ndudo ndah min ne, a vederihquentiyon yahn Dendiohs, te a nān ndudo min rihco ro ye che renedin yahn ye nducoyaca ihyān che ritahno ye, nduhcā che a ndirun nān Ndudo yahn ye tuhcā: “Ihyān che ritahno ye ne, ndo yān Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyān, ndevahn ye.”

Nunde yahn ihyān

¹⁸ Nahn che cotahno vo, te a devano vo che Dendiohs, ihyān min che va ye vahchetero ne, din ye castigo yah nducoyaca ihyān nunde che rahcotāhn ye yahn Ndudo yahn ye. ¹⁹ Hua ndahcā che tihcā rahcotāhn ye, te a devano cuāco ye yahn vederihquentiyon yahn Dendiohs, yahn che a mān Dendiohs cāh ye, checadino ye. ²⁰ Nde ro che dendah Dendiohs iyehnse ne, a devano ihyān te ihyān min che Dendiohs, ne quenān cuma ye vederihquentiyon cuahn dāma, te tumacadino ye duh ihyān min, yahn dehtenduh che dendah ye. Chemin che nde metah deh che cāhma ye, cava che ndedevahn ye ihyān. ²¹ Andahre a devano ye che va Dendiohs, ate hua rendeva ye yavenān ye, nde hua renecāh ye nundihve cuahn ihyān. Tahque ndah ye ne, rendedecadino ye yahn dehtenduh che nde hua richihve, nto ye ihyān tundo. ²² Andahre āma devano ye, che rahco ye, ate nde hua renahn ye. ²³ Ndotenan che ndeva ye

yavenan Dendiohs, ihyan min che va ye cuahn dama man, che ama chahte vederihquentiyon yahn ye man ne, rendeva ye yavenan dehtenduh che redendah man ye, rentave ye ihyan iyehnse man, ite che chenani cun cah te man, yahda man, cu man.

²⁴ Chemin che chacondah vedame Dendiohs ihyan chahn, cava che quendi ye yune chihnga yahn ye, cahtera ye vedecuihno yahn ye van man ye nduco vih. ²⁵ Ndotenan che quendi ye yune cuaco, ndeva ye yavenan Dendiohs, ihyan min che dendah ye iyehnse man, rendeva nducoyaco vo yavenan ye cuahn dama man ne, quendi ye vederihncheh, rendeva ye yavenan dehtenduh che man Dendiohs dendah ye.

²⁶ Chemin che chacondah vedame Dendiohs ihyan cava che quendi ye nunde yahn ye nduco vih, cahtera ye vedecuihno yahn ye. Ihyan ndahta ne, ndotenan che cahnevaco ye, cuahtenan ye nduco inchahn ye ne, rahtenan ye van man ye nduco vih, rahtendihco ye nunde. ²⁷ A namin no tun ihyan chahn. Ndotenan che nuhn ye ndahta yahn ye ne, rihtera ye vedecuihno yahn ye, rahtenan ye van man ye nduco vih, ne nduco chemin recah rihn man ye ihyan, rihco yan man ye castigo che va che co ye.

²⁸ Nducote hua chihco ye chedave yahn ye che nevahne cun ye Dendiohs ne, chacondah vedame Dendiohs ihyan cava che quendi ye vederendecadino chihnga yahn ye, cuahtendihco ye nunde. ²⁹ A ndedecuihta man ye nducuahn nan nunde, chendihco ye. Ndere rahtenan ye nduco ihyan che hua nihnevaco nduco ye man, ndere

rahtechica ye m̄an, chenan cuma ye vede idihya m̄an, vedeve m̄an, vedetan m̄an, vederihncheh m̄an. Cuahnde chende ye m̄an, vate c̄anda ye nduco vih m̄an, rihno ye vih m̄an. ³⁰ Chihnga r̄ahn ye yahn vih m̄an, rahcot̄ahn ye yahn Dendiohs m̄an, hua renevahnecun ye nde ama ihyan m̄an, redin ȳade ye m̄an, redin cun ye m̄an, rendedecadino ye dem̄an yahn dehtenduh che chihnga m̄an, hua renevahnecun ye indihthe yahn ye m̄an, ³¹ hua renahn ye m̄an, hua redinahn ye ndudo yahn ye m̄an, hua renan vahino ye vih m̄an, hua devano nchahco ye yahn vih m̄an. ³² Andahre devano ndah ye vederihquentiyon yahn Dendiohs che ihyan nunde ne, va che co ye castigo yahn nunde yahn ye, ate riquendi ye rahtendihco ye nunde, nde tuno rendonan ye combiero yahn ye che d̄ama ri ye nduco vih.

2

Dendiohs ne, techecade ye numa cuaco

¹ Nducote a devano nducoyaca ihyan che va che co ihyan nunde castigo ne, adecoduhno ihyan che rendahchenan ye ihyan chenahn ne, nde nan che cahma ye metah, te a d̄ama ri ye nduco vih, rahtendihco ye nunde. ² A devano vo che d̄ama no redin Dendiohs castigo ihyan che rendahchenan ye. ³ Nchuhn che rendahchenan ne ihyan nunde chenahn, ate d̄ama ri ne nduco ye ne, hua rahco ne che ndevahn ne yahn castigo yahn Dendiohs. ⁴ Hua ducherino ne vede chahtino yahn Dendiohs m̄an, vedeyahino chahte yahn ye m̄an. A devano ne che quenan cuma Dendiohs vedeyahino nduco

ne, te nahn ye che nto ino ne nunde yahn ne. ⁵⁻⁶ Ate nducote redin cheche ne chedave yahn ne, hua nahn nto ino ne ne, redecuihta ne nunde yahn ne. Man ne vedin ne, te techecade Dendiohs yahn ne numa cuaco, ne va che co ne castigo. Nda ro min ne, techecade ye yahn nducoyaca ihyan, tunoca che nedin ye ndahtenan ye iyehanse. ⁷ Ihyan che chahtino ye, redin ye che ndah man, chenani ino ye che quendah yavenan ye man, che ndeva Dendiohs ihyan man ne, a ihyan chahn che cuahtenan ye vahchetero numacuahn ro. ⁸ Ate ihyan che canda tin ye man, che rahcotahn ye yahn ndudo cuaco man, che riquendi ye yune chihnga yahn ye man ne, quenani cuma che din Dendiohs castigo yah ihyan. ⁹ Nducoyaca ihyan nunde yahn nducuahn naci3n, menan vihca ihyan naci3n yahn Israel ne, chuhrihn ye, din Dendiohs castigo ihyan. ¹⁰ Me ihyan nducuahn naci3n che din ye che ndah, menan vihca ihyan naci3n yahn Israel ne, ama ndah ro yahn ye man, ndeva Dendiohs ihyan man, din ye che ndahca cuahtenan ye man.

¹¹ Tihca, te Dendiohs ne, quendihconahn retechecade ye. ¹² Nducoyaca ihyan che chendihco ye nunde, che nde hua devano ye ley che dirun Moisés ne, ndiyu ley min che cahcantiyon castigo che co ye, ate va che co ye castigo. Namin nducoyaca ihyan che a devano ye ley min, ate chendihco ye nunde ne, va che co ye castigo nduhca che rihquentiyon ley min. ¹³ Tihca, te atenan ihyan che redinahn ye ley min, che ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan, ndiyu ihyan che ndere rihnevan

ye. ¹⁴ Cuahn che ihyan nación chenahn, che nde hua devano ye ley min, redin ye nduhca che rihquentiyon ne, a ndero ndi che redinahn ye vederihquentiyon yahn Dendiohs, andahre hua devano ye ley min. ¹⁵ Nan nducuah che redin ye ne, rihco ro ye che anduhneca ndete che renevah necun ye ley min. Nahn cuan ne, renda yahn ye che cuahtendihco ye nunde, ne va che co ye castigo. Nahn cuan ne, renda yahn ye che hua co ye castigo, yahn che rahco ye che hua chahte nunde yahn ye. ¹⁶ Nda ro yahn ne, quen an cuma che cahcantiyon Dendiohs che techecade Dihvo vo Jesucristo nunde yahn nducoyaca ihyan, nde nducuah nunde che chahtendihco ye cuahn ndeh.

Nunde yahn ihyan nación yahn Israel

¹⁷ Nchuhn ihyan nación yahn Israel, hua de-hva co yahn ne, che rahco ne, te ndichahtino ne ley che dirun Moisés. Redin yade ne, rahco ne che yahn Dendiohs nchuhn. ¹⁸ A devano ne deh che nahn ye che dinahn ne che rahco ne, ne nducote chahn ne ley min ne, rahco ne che devano tendahnun ne cha che ndah van dehtenduh che redin ne. ¹⁹ Numacuahn vedeyade chenan ino ne che devano cacuah ne ihyan tundo. Rahco ne che ama devano cah cuande ne ihyan taca co tuno ye nan Dendiohs. ²⁰ Rahco ne che ama devano cacuah ne nde ihyan che hua renahn ye man, nde chechahya man, te a nchuhn che va tah ne vededevano man, ndudo cuaco man, nan ley che dirun Moisés. ²¹ Tuhme nducote ama devano cacuah ne, che rahco ne, ¿me dehra cuande che

hua redinahn man ne? Nducote rahndudo ne che hua din ducō ihyan, ¿me dehra cuande che reduco man ne? ²² Nducote rahndudo ne che hua din duche yahn ihyan che a nihnevaco ye, ¿me dehra cuande che redin duche yahn man ne che a nihnevaco ne? Nducote rahndudo ne che hua ndeva ihyan yavenan dehtenduh che redin ye dendiohs yahn ye, ¿me dehra cuande che reduco ne dehtenduh che rignonun chihve che va chete yaco yahn ihyan chahn? ²³ Nducote ama redin yade ne che devano ne ley yahn Dendiohs, ¿me dehra cuande che duche rino ne ihyan, hua redinahn ne che rihquentiyon ye? ²⁴ Nduco che tihca redin ne ne, a tan renun cah nduhca che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “Ihyan naciōn chenahn ne, a cava che duhtuno ihyan nchuhn che chihnga rahn ye yahn Dendiohs.”

²⁵ Che chenān seña nchuhn ne, taça hua, richihve yahn ne ndete che redinahn ne ley che dirun Moisés. Ate nducote hua redinahn ne ne, a ndere chenān seña me nchuhn. ²⁶ Me ihyan naciōn chenahn ne, ndete che redinahn ye che rihquentiyon ley min ne, redin yahn Dendiohs ihyan, andahre hua chenān seña ihyan. ²⁷ Ihyan che redinahn ye ley min, andahre hua chenān seña ihyan ne, ndahco ndiya ye nchuhn che nde chenān seña nchuhn man, nde devano ne ley min man, ate hua redinahn ne. ²⁸ Ndiyu che ndata yahn Israel nchuhn man, che chenān seña nchuhn man, che cochihve yahn ne cava che nedin yahn Dendiohs nchuhn, ²⁹ te atenan ihyan che numacuahn chedave yahn ye renevahnecun ye che rihquentiyon Dendiohs man, redinahn ye man, renedin yahn

Dendiohs ihyān. Che cochihve yahn ne ne, che nedin yahn Dendiohs nchuhn, ndiyu che nevah-necun ihyān iyehñse nchuhn.

3

¹ Nducote tihcā ne, co vate nchuhn che rāhco ne che tahque ndah ro yahn ihyān naciōn chenāhn, che co nchuhn che ndata yahn Israel nchuhn mān, che chenān seña nchuhn mān. ² Ate tahque ndah ro yahn nchuhn, te a tāj ihyān ndico yahn ne, chihco Dendiohs Ndudo yahn ye. ³⁻⁴ Andahre āma yahn ihyān chahn hua dinahn ye yahn Ndudo min, ate ndiyu cava chemin che ndaca dama Dendiohs yahn ndudo yahn ye che cāh ye, te ihyān min ne, redinahn ye ndudo yahn ye, andahre nducoyāca ihyān hua redinahn ye. Tihcā ye, nduhcā che a ndirun nān Ndudo yahn ye tuhcā:

Nducuahn che redin Dendiohs ne, ndah.

Chemin che nde hua co cāhma nunde ihyān yahn ye.

⁵ Co vate nchuhn che rāhco ne te nān nunde yahn ne rihnde ro che āma ndah Dendiohs, ne hua redin yahn che din ye castigo nchuhn cava nunde yahn ne. ⁶ Ate hua, te Dendiohs ne, a numa cā ndah ihyān ye. Ndete che hua tihcā ne, nde hua co techecāde ye yahn ihyān nunde.

⁷ Ndete che nān nunde yuhn vo tahque ndah cuhnde ro che āma ndah Dendiohs ne, nde hua quenan cuma che techecāde ye yuhn vo. ⁸ Ndete che tihcā ne, tahque ndah quendi vo nunde yuhn vo, te chemin che cochihve. Vate nāhn ihyān che ndere rāhn ye che tihcā rahndudo nuhn. Ihyān

chahn ne, redin yahn che din Dendiohs castigo ihyan.

Nducoyāca ihyan ne, chendihco ye nunde

⁹ Co vate nchuhn che rahco ne che uvo, ihyan nación yahn Israel che tahque ndah ihyan uvo van nducoyāca ihyan iyehnse. Ate hua cuāco chemin, te nducoyāca ihyan nación yahn Israel man, ihyan nación chenahn man ne, quendihconahn chendihco ye nunde nduhcā che a ndirun yahn ye, ¹⁰ nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca:

Metah nde ama ihyan che ndah ihyan ye.

¹¹ Metah nde ama ihyan che renahn ye.

Metah nde ama ihyan che renecahco ye Dendiohs.

¹² Nducoyāca ye ne, chacondah vedame ye Dendiohs, quendi ye yune chihnga.

Metah nde ama ihyan che runecade ye.

¹³ Deman ndudo chihnga man, ndudo rihnceh man, ndudo rendih man, rente ye.

¹⁴ Deman che rahva ye man, rahn tan ye man.

¹⁵ Nduco hua no rihn deh ne, rihno ye vih.

¹⁶ Nduh cuan nan che vatechica ye ne, redetohnan ye man, rihco ye vedeyah man.

¹⁷ Nde hua renda yahn ye che ndahcā cuahtenan ye nduco vih.

¹⁸ Nde hua renda yahn ye che nevahnecun ye Dendiohs.

¹⁹ A devano vo te nducuahn che ndirun nan ley che dirun Moisés ne, a ndirun cava che, nducoyāca ihyan che rihquentiyon ley min ihyan ne, tumacadino ye yahn nunde yahn ye, nde metah deh che cahma ye ro che techecade Dendiohs yahn ye. ²⁰ Ley min ne, nducote a chihnde

atenan cava che co devano ihyan che va nunde yahn ye ne, chemin che nde ama ihyan hua co cahma ye che ndah ihyan ye nan Dendiohs, andahre rahn ye che redinahn ye.

Cava che ndevahn vo ne, va che cotahno vo

²¹ Ate man ne, a devano vo te ndiyu che quendi vo ley min che ndo yan Dendiohs nduco vo, nedin yahn ye uvo, te a man ye te ye, checadino vo taca che din ye, ne chemin ne, a ndirun nan ley min man, nan ndudo che dirun ihyan profeta man. ²² Nducoyaco vo ne, cava che ndo yan Dendiohs nduco vo, nedin yahn ye uvo ne, va che cotahno vo Dihvo vo Jesucristo. Tihca, te dama no rendihche ye nducoyaco vo. ²³ Nducoyaco vo ne, chendihco vo nunde, nde hua co cahmo vo che ndah ihyan uvo nan Dendiohs. ²⁴ Andahre hua co cahmo vo che ndah ihyan uvo nan ye, ate numacuahn vedeyahino ndo yan ye nduco vo, nedin yahn ye uvo, dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, ndedevahn ye uvo. Man ne, a ndo yan ye nduco vo. ²⁵ Dechuh ye ihyan, chih ye, chera yun yahn ye cava nunde yuhn vo, ne che cotahno vo ihyan ne, ndaco vo vederenchahco. Che tihca din Dendiohs ne, chihco ro ye che numa cuaco din chahtino ye yahn nunde che chahtendihco ihyan ndico nde ro menan. ²⁶ Namin chihco ro ye man ro cuh, che numa cuaco rendo yan ye nduco ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, rene din yahn ye ihyan.

²⁷ Man ne, ametah din yade nchuhn che redinahn ne yahn ley min, te atenan che cotahno ne Dihvo vo Jesucristo, ndo yan Dendiohs nduco ne,

nedin yahn ye nchuhn. ²⁸ Tihc̄a, te r̄ahn rí nchuhn te andahre hua nedinahn ihyan ley min, ate nduco che cotahno ye ihyan min ne, ndo yān Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyan.

²⁹ Dendiohs ne, Dendiohs yahn nducoyāca ihyan iyehnse, ihyan naciōn yahn Israel mān, ihyan naciōn chenāhn mān, ndiyu demān yahn ihyan naciōn yahn Israel. ³⁰ Tihc̄a, te āma no Dendiohs, ne ihyan min ne, rendo yān ye nduco ihyan naciōn yahn Israel mān, ihyan naciōn chenāhn mān, reneḍin yahn ye ihyan nduco che cotahno ye Dihvo vo Jesucristo. ³¹ Che ritahno vo ihyan min ne, ndotenan che rendāhco ndiyo vo ley min ne, reḥāh dito vo.

4

Nduhc̄a che chitahno Abraham

¹ A devano vo nduhc̄a che din ihyan ndico yuhn vo Abraham. ² Co r̄ahco ihyan che nedin yahn Dendiohs ihyan min yahn che runecāde quenān ye iyehnse. Ate hua tihc̄a, ³ te nān Ndudo yahn Dendiohs ne, ndirun tuhc̄a: “Abraham ne, chitahno ye Dendiohs, ne chemin che din yahino Dendiohs ihyan, nedin yahn ye ihyan.” ⁴ Che reneḍihvo vo mozo yuhn vo ne, ndiyu vedevāhino chemin, te quendihco vo yahn ye. ⁵ Ate che rendo yān Dendiohs nduco ihyan nunde che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, reneḍin yahn ye ihyan ne, chemin che cuāco ne, vedevāhino, ndiyu che quendihco ye. ⁶ Atihnocāno tun che dirun David yahn ihyan che redin Dendiohs vedevāhino

nduco ye, rendo yañ ye nduco ye, renedin yahn ye ihyān. ⁷ Dirun ye tuhçā:

Ama ndah ro yahn ihyān che rendāça ye vederenchahco çava nunde yahn ye.

⁸ Dihvo Dendiohs ne, hua redin ye castigo ihyān chahn.

⁹ Cuedevano nchuhn te vedeyahino yahn Dendiohs ne, ndiyu demān çava ihyān che chenān seña ihyān, te namin çava ihyān che hua chenān seña ihyān. A rañ vo che Abraham ne, nducote chitahno ye ne, nedin yahn Dendiohs ihyān. ¹⁰ Ro che nedin yahn Dendiohs ihyān ne, nde metah conan seña ihyān. ¹¹ Dinocā chitahno Abraham, tuhme nedin yahn Dendiohs ihyān, chihquentiyon ye che conan seña ihyān, çava che cuñnde ro che a nedin yahn ye ihyān. Nduco tiħçā ne, tihyon yune Abraham nde ihyān che hua chenān seña ihyān, che cotahno ye Dendiohs, çava che ndo yañ Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyān.

¹² Namin tihyon yune ye ihyān che chenān seña ihyān, che hua cochahtino ye che chenān seña ihyān, te tahque ndah ye ne, cotahno ye Dendiohs nduhçā che chitahno mān ye, ro che nde metah conan seña ihyān.

Rendedevahn Dendiohs ihyān che ritahno ye

¹³ Dendiohs ne, çah ye ndudo yahn ye Abraham che co yañ ndāta yahn ye iyehñse, yahn che chitahno ye ihyān, ndiyu yahn che dinahn ye ley che dirun Moisés. ¹⁴ Ndete che atenān ihyān che redinahn ye ley min che renedin yahn Dendiohs ihyān ne, tuhme nde metah deh cuande che cotahno vo ihyān, nde huane che çah ye ndudo yahn

ye. ¹⁵ Ate hua tihcā, te ley min ne, ndotenan che cahco ro che nedin yahn Dendiohs ihyan ne, tahque ndah ne, rihco ro che din ye castigo ihyan nunde. Me ndete che metah ley min ne, nde hua tumacadino vo che va nunde yahn ihyan.

¹⁶ Chemin che, che ritahno vo Dendiohs ne, numacuahn vedeyahino renedin yahn ye uvo. Andahre hua ndi cuande vo van ihyan che va tah ye ley min, hua dehve din yahn, te nduco che ritahno vo ihyan nduhcā che chitahno Abraham ne, renedin yahn ye nducoyaco vo. Nduco tihcā ne, riquendi vo yune yahn Abraham, ¹⁷ nduhcā che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhcā: “Ama yahn ihyan quendi ye yune yehn, cotahno ye u.” Quendi vo yune yahn ye nduhcā che nahn Dendiohs, ihyan min che rendedetuhche ye ihyan che a ndih ye man, rihco cade ye dehtenduh che nahn ye, ne rinahn man.

¹⁸ Abraham ne, andahre ametah vedechahtino che ndaca ndata yahn ye, ate numacuahn vedechahtino chitahno ye che rahn Dendiohs nduco ye, che ama co yahn ndata yahn ye. ¹⁹ Ro min ne, ametah vedechahtino yahn ye, te a ri ye tenduh ama ciento nduyo, ne ihyan ndahta yahn ye Sara ne, namin a indihthe ye. Avane ne, a numaca hua rendaca daya ye. Ate nde nduco nduh ne, a chitahno ye ndudo che cah Dendiohs ihyan. ²⁰ Ndotenan che o vederendedecadino yahn ye ne, chitahno ye numa ino ye ndudo che cah Dendiohs ihyan, ne ndeva ye yavenan ye. ²¹ Chichahtino ye numacuahn chedave yahn ye che Dendiohs ne, va vederihquentiyon yahn ye che redinahn ye nducuahn ndudo yahn ye che

recah ye. ²² Chemin che nducote tihca chitahno ye Dendiohs ne, nedin yahn Dendiohs ihyan.

²³ Che nedin yahn Dendiohs ihyan min ne, a ndirun nan Ndudo yahn ye, ndiyu deman cava ihyan min, ²⁴ te namin cava uvo, cava che tumacadino vo che nduco che cotahno vo Dendiohs ne, ndo yan ye nduco vo, nedin yahn ye uvo. A ihyan min che ndedetuhche ye Dihvo vo Jesucristo van tenahn. ²⁵ Che chihno ihyan iyehnse Dihvo vo ne, a cava nunde yuhn vo, ne che ntuche ye ne, a cava che ndo yan Dendiohs nduco vo, nedin yahn ye uvo.

5

Nduhca che ndo yan Dendiohs nduco vo, nedin yahn ye uvo

¹ Nducote tihca ne, nedin yahn Dendiohs uvo man, ndo yan ye nduco vo man, yahn che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo. ² A cava Dihvo vo Jesucristo che din yahino Dendiohs uvo, nedin yahn ye uvo. Man ne, numacuahn vedeyeno chenan ino vo che cuahtenan vo nan ye vahchetero. ³ Ndiyu deman yahn chemin che ri yeno vo, te namin ri yeno vo yahn che rechuhrihn vo. A devano vo te cuahn che rechuhrihn vo ne, rendaco vo vedechahtino man, ⁴ cuahn che chenan cumo vo vedechahtino ne, riquenda ndah vo man, cuahn che riquenda ndah vo ne, chenan ino vo Dendiohs man, ⁵ cuahn che chenan ino vo Dendiohs ne, hua dehve rahco vo man. Hua dehve rahco vo, te Dendiohs ne, rihco ro ye vedeyahino chahte yahn ye nduco vo, din ye che quenun Vaco Ndah yahn ye uvo.

⁶ Cuahn che ametah vedechahtino che ndāca ihyan vederenchahco cava nunde yahn ye ne, ro min niyon chih Dihvo vo Jesucristo cava nducoyāca ihyan nunde, nduhcā che a chihco cāde Dendiohs. ⁷ Hua ndere ndāca āma ihyan che cahquino ye cahco mendahn ye ihyan coh ye cava tama ca ihyan, andahre ndah ihyan ye. ⁸ Ate Dendiohs che cuāco, andahre āma chendihco vo nunde, chihco ro ye che āma yahino ye uvo, dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, chih ye cava che ndedevahn ye uvo. ⁹ Mān ne, nducote a nedin yahn Dendiohs uvo, yahn che a chih ihyan min, chera yun yahn ye cava nunde yuhn vo ne, a devano cuāco vo te a ndedevahn ihyan min uvo, ametah che co vo castigo ro che techecāde Dendiohs yahn ihyan nunde. ¹⁰ Tihcā, te ro menān cuahn che ri yudo yahn Dendiohs nduco vo, cava nunde yuhn vo ne, ndo yān ye nduco vo yahn che chih Dayā ye, nedihve ye nunde yuhn vo. Mān che a ntuche ihyan min mān, che yān Dendiohs nduco vo mān ne, tahque nun ndevahn vo. ¹¹ Āma yeno vo che ndo yān Dendiohs nduco vo, din Dihvo vo Jesucristo.

Ejemplo yahn Adán

¹² Cava Adán ne, chihnde nunde muhn iyehnse cuh, ne cava nunde min ne, chihnde cāde che coh nducoyāca ihyan, te nducoyāca ye ne, chendihco ye nunde. ¹³ Nde ro che metah cuhnde ley che dirun Moisés ne, ihyan iyehnse ne, a ihyan nunde ye. Ate nān che metah ley ne, nde hua duhva ra cuande nunde yahn ihyan. ¹⁴ Andahre hua dāma nunde yahn ihyan nduhcā nunde che

chahcotahn Adán yahn Dendiohs, ate quendi chih ye, canan nde ro min, nde nda ro che quenán Moisés iyehnse. Cava Adán ne, nducoyaca ihyán iyehnse ne, chendihco ye nunde. Ate cava Dihvo vo Jesucristo, ihyán min che nda ye iyehnse adive ne, co ndevahn nducoyaca ye.

¹⁵ Cava nunde yahn Adán ne, chendihco nducoyaca ihyán nunde. Ate hua tihca vedevahino yahn Dendiohs, te dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, ne numacuahn vedeyahino, ndiyu demán ndedevahn ye ama yahn ihyán cava che hua co ye castigo, ate namin din ye che co cuahtenan ye vahchetero numacuahn ro. ¹⁶ Cava nunde yahn Adán ne, va che co nducoyaca ihyán castigo. Ate hua tihca vedevahino yahn Dendiohs, te andahre ama chendihco ihyán nunde, ate ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyán. ¹⁷ Cava nunde yahn Adán ne, va che coh nducoyaca ihyán. Ate hua tihca vedevahino yahn Dendiohs, te cava Dihvo vo Jesucristo ne, nducoyaca ihyán che ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyán ne, ama ndah ro yahn ye, cuahtenan ye vahchetero numacuahn ro.

¹⁸ Tuhme nducote quendihco Adán nunde ne, va che co nducoyaca ihyán castigo. Ate nducote ndahca din Dihvo vo Jesucristo, chih ye cava ihyán nunde ne, ndo yan Dendiohs nduco ye, nedin yahn ye ihyán. ¹⁹ Tihca, te yahn che chahcotahn Adán yahn Dendiohs ne, nducoyaca nducondi ihyán ne, chihndanán ihyán. Ate yahn che dinahn Dihvo vo Jesucristo yahn Dendiohs ne, ama yahn ihyán, nedin yahn Dendiohs ihyán.

²⁰ Ley che dirun Moisés ne, chihnde cava che tahque cuhnde ro nunde yahn ihyan che co ro menan, ne ama chihnde ro che chendihco ye nunde. Ate nde nduco nduh ne, tahque que-nan cuma Dendiohs vedeyahino, ²¹ ne andahre redin nunde yahn ihyan che co ye castigo, ate numacuahn vedeyahino ndo yan Dendiohs nduco ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, nedin yahn ye ihyan, cuahtenan ye vahchetero numacuahn ro.

6

Ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo ne, ametah che cuahtendihco ye nunde

¹ Nducote tihca ne, nde hua ndedecadino vo che quendi vo cuahtendihco vo nunde cava che tahque cuhnde ro vedeyahino yahn Dendiohs nduco vo. ² Ndiyu tihca che va che din vo, te a chihcoman vo nunde yuhn vo, ne hua ndahca che quendi vo. ³ Cuedevano nchuhn te che chedenune vo, cah vo Dihvo vo Jesucristo ne, nguahco yuhn vo che chih ye, chi cuande vo van ihyan yahn ye. ⁴ Tihca, cava che nduhca che numacuahn vederihquentiyon ndedetuhche Dendiohs Chida ihyan min van tenahn ne, namin uvo che a ndi i vo, nedin nunde yuhn vo ne, din ye che ndo vo ihyan ra, cuahtechico vo runecade.

⁵ Tihca, te nducote nguahco yuhn vo che chih Dihvo vo, chi cuande vo van ihyan yahn ye ne, namin din Dendiohs che ndo vo ihyan ra, cuahtechico vo runecade nduhca che ndedetuhche ye ihyan min van tenahn. ⁶ Din vo cuande che anduhneca ndete che a chenani yah vo nduco

Dihvo vo, cava che cahcoman vo nducuhn nunde che chahtendihco vo ro menan, ne hua quendi vo cuahtendihco vo. ⁷ Nduco tihca ne, anduhneca ndete che a chih vo, ne ama yune no chihcoman vo nunde yuhn vo. ⁸ Me nducote anduhneca ndete che a chih vo dama nduco Dihvo vo Jesucristo ne, a chenano ino vo che conduco vo ihyano, ⁹ te a devano vo che a ndedetuhche Dendiohs ihyano van tenahn, ametah ndaconano coh ye. Cava ye ne, ametah vederih. ¹⁰ Me yahn che chih ye ne, ama yune no chih ye cava nunde yuhn vo. Ate ntuche ye, ne conahn ye vahchetero. Man ne, va ye nan Dendiohs. ¹¹ Nduco tihca ne, din vo cuande, ne cahcoman vo nunde yuhn vo, runecade cuahtechico vo nduhca che nahn Dendiohs, cohahtino vo Dihvo vo Jesucristo.

¹² Chemin che hua quendi vo cuahtechico vo vedeyeno yahn man vo, cuahtendihco vo nunde. ¹³ Hua cahco vo chedave yuhn vo, cuahtendihco vo nunde, te tahque ndah ne, nduhca ihyano ra ne, va che cahco vo chedave yuhn vo tah Dendiohs cava che runecade cuahtechico vo nduhca che nahn ye. ¹⁴ A ndevahn vo, ametah che cuahtendihco vo nunde, te ndotenan che cahcantiyon ley che dirun Moises uvo ne, a rihquentiyon Dendiohs uvo, redin yahino ye uvo.

¹⁵ Co vate ihyano che rahco ye che nducote yahino Dendiohs uvo man, hua rihquentiyon ley che dirun Moises uvo man ne, a vateman vo, co cuahtendihco vo nunde. Ate hua tihca. ¹⁶ A devano vo te ndete che cuanan din vo ntiyon nduco ama patron ne, va che dinahn vo che cahcantiyon ye. A namin no tun ndete che cahco

vo chedave yuhn vo təh Dendiohs ne, va che runecade cuahtechico vo nduhca che nahn ye. Me ndete che cahco vo chedave yuhn vo che quendi vo yune yahn man vo ne, va che co vo castigo. ¹⁷ Nundihve cuahn Dendiohs, te nchuhn ne, andahre chahtechica ne vedeyeno yahn man ne ro menan, chahtendihco ne nunde, ametah tama nan che co din ne ne, ate chitahno ne ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo, chihco ne chedave yahn ne təh ye. ¹⁸ A ndevahn ne, a chihcoman ne yune chihnga yahn ne, cava che runecade cuahtechica ne. ¹⁹ Dirun ejemplo chemin chan cava che co conahn ne. Ro menan me ne, chihco ne chedave yahn ne che quendi ne yune chihnga, ne ca cuahn ca cuahn nde tahque chihnga redin ne. Ate man ne, nahn che cahco ne chedave yahn ne təh Dendiohs, cava che tahque runecade cuahtechica ne ro ro.

²⁰ Ro menan cuahn che quendi ne yune chihnga, chahtendihco ne nunde ne, va man ino ne, nde hua renda yahn ne che runecade cuahtechica ne. ²¹ Nducuahn dehtenduh che chihnga din ne ro min ne, hua chichihve yahn ne, nde ri cuihnān ne yahn. Avane ne, a vate ne che co ne castigo. ²² Ate man che ndedevahn Dendiohs nchuhn, nchahco ye nunde yahn ne ne, chihco ne chedave yahn ne təh ye. Ama cochihve yahn ne, te runecade cuahtechica ne, ne cuihno min ne, cuahtenan ne vahchetero numacuahn ro. ²³ Ihyan che rahtendihco ye nunde ne, va che co ye castigo, din nunde yahn ye. Ate ihyan che ndichahtino ye Dihvo vo Jesucristo ne, numacuahn vedevahino, ndeva Dendiohs ihyan, cuahtenan ye vahchetero

numacuahn ro.

7

Nduhcá che rihquentiyan ley che dirun Moisés

¹ Dihno, nducote a devano nchuhn ley che dirun Moisés ne, a tumacadino ne te rihquentiyan ihyan atenān ro che vate ye iyehñse. ² Condihe ne. Ama ndahta ne, rihquentiyan ley min che hua co tehche te inchāhn te, cahnevaco te nduco tama chāhn. Ate ndete che coh inchāhn te ne, nuhn-demañ te yahn vederihquentiyan min. ³ Chemin che ndete che cuhnde te nduco tama chāhn numanahn che va inchāhn te ne, din duche yahn te che a nihnevaco te, condihco te nunde. Ate ndete che coh inchāhn te ne, nuhndemañ te yahn vederihquentiyan min, ne co ndaconan cahnevaco te, ametah condihco te nunde.

⁴ Dihno, nduhcā ndahta che a ndih inchāhn te ne, tihchan vo nān ley che dirun Moisés, te nducote a chitahno vo Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che chih ye ndedevahn ye uvo ne, a chihno vederihquentiyan yahn ley min cāvo vo. Mañ ne, a ndedetuhche Dendiohs ihyan vañ tenāhn, ne a ihyan min che rihquentiyan ye uvo, nahn ye che cochihvo vo nān ntiyan yahn Dendiohs. ⁵ Ro menān cuahn che chahtechico vo vedeyeno yahn mañ vo ne, andahre chihco ro ley min che chendi-hco vo nunde, ne va che co vo castigo, ate quendi vo chahtendihco vo nunde. ⁶ Ate ley ndico me ne, chihno vederihquentiyan yahn cāvo vo. Mañ ne, redin vo ntiyan yahn Dendiohs numacuahn vederihquentiyan yahn Vaco Ndah yahn ye.

Rahn Pablo yahn nunde yahn ye

⁷ Andahre tihc̄a, ate hua co c̄ahmo vo che c̄ava ley min che rahtendihco vo nunde. U ne, ndete che hua c̄ava ley min ne, nde hua chidevanó cha che nunde. Nduhc̄a vede idihya ne, a che a ndirun yahn n̄an ley min che chidevanó che nunde chemin. ⁸ A c̄ava ley min che tumacadinó che āma quendihc̄o nunde yahn vede idihya, ate quendí nduco vede idihya. Ndete hua c̄ava ley min ne, nde hua tumacadino vo che va nunde yuhn vo. ⁹ Ro men̄an cuahn che nde hua devanó ley min ne, va m̄an inó. Ate cuahn che chidevanó ley min ne, tumacadinó che quendihc̄o nunde, ne āma chi nd̄aché c̄ava. ¹⁰ Ley min ne, a chihnde c̄ava che tihyon yune ihyan che runec̄ade cuahtechica ye, ne quen̄an inó che nd̄ahc̄a conán. Ate ndoten̄an che tihc̄a ne, chihco ro che āma va nunde yáhn, ne āma chi nd̄aché. ¹¹ Quen̄an inó che nd̄ahc̄a conán, ate chihncheh m̄an u, te hua chichá dináhn nduhc̄a che rihquentiyon ley min. Āma chi nd̄aché, te cuahn d̄ama redín dehtenduh che rihco yudo ley min yahn.

¹² Chemin che a devano vo te ley min ne, ndah.

¹³ Din che chi nd̄aché, ate hua co c̄ahma nundé yahn, te ley min ne, ndah, ne aten̄an che din ne, che chihco ro che chihnga dehtenduh che dín. Andahre tihc̄a, ate chahcotáhn che rihquentiyon, ne a nunde yahn m̄an din che āma chi nd̄aché.

¹⁴ A devano vo te ley min ne, a Dendiohs che chihco ye, ate u ne, ihyan nunde u, a ndihc̄o chedave yáhn che condihc̄o nunde. ¹⁵ Nde m̄an hua retumacadinó nduhc̄a che redín, te ndoten̄an che dín dehtenduh che ndah che renan inó ne, redín dehtenduh che hua ndah che hua renan inó.

¹⁶ Nducote redín dehtenduh che chihnga, che nde mán hua renan inó ne, retumacadinó te ley min ne, ndah, yahn che rihco yudo yahn dehtenduh che chihnga. ¹⁷ Andahre hua nahn dín dehtenduh chemin chan, ate hua richá, ne redín, rendihcó nunde. ¹⁸ Tihcá, te vedeyeno yahn mán ne, hua ndahcá. Nahn dín dehtenduh che ndah, ate hua richá che dín. ¹⁹ Ndotenan che dín dehtenduh che ndah che renan inó ne, redín dehtenduh che chihnga che hua renan inó. ²⁰ Nducote redín deman dehtenduh che hua renan inó, rendihcó nunde ne, a ndero ndi che hua ndahcá vedeyeno yáhn.

²¹ Tihcá rahno rí. Cuahn che ndedecadinó che nahn dín che ndah ne, tahque nun renda yáhn che dín dehtenduh che chihnga. ²² Andahre nahn dináhn vederihquentiyon yahn Dendiohs, ²³ ate hua richa yáhn, te tahque nun renda yáhn che riquendí vedeyeno yahn mán, rendihcó nunde.

²⁴ ¡Ama vedín! ¿A va ihyan che co ndedevahn ye u yahn che ama quendihcó nunde ne? ²⁵ Atenan Dendiohs, te dechuh ye Dihvo vo Jesucristo, ndedevahn ye u. ¡Nundihve cuahn ihyan! Nduhcá che a ráhn ne, nahn dináhn vederihquentiyon yahn Dendiohs, ate hua richa yáhn, te tahque nun renda yáhn che riquendí vedeyeno yahn mán, rendihcó nunde.

8

Nduhcá che rahtechica ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo

¹ Nducote a chih Dihvo vo Jesucristo cava nunde yahn ihyan iyehnse ne, nducoyaca ihyan che ritahno ye ihyan, chihcoman ye che rahtendihco ye nunde, redinahn ye vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, ihyan chahn ne, a nchahco Dendiohs nunde yahn ye, ametah co ye castigo. ² Tihca, te uvo che ritahno vo Dihvo vo ne, rihquentiyon Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo, redin che rendo vo ihyan ra, ne ametah rahtendihco vo nunde man, ndevahn vo yahn castigo che va che co ihyan nunde man. ³ Nducote ama nahn cuahtechico vo vedeyeno yahn man vo ne, hua chicha vo dinahn vo ley che dirun Moisés. Ate Dendiohs ne, ndedevahn ye uvo, dechuh ye Daya ye, ndo ye nduhca ama ihyan iyehnse. Ihyan min ne, andahre hua quendihco ye nunde, ate chih ye, nedihve ye nunde yuhn vo. ⁴ Tihca din ye cava che, uvo che a chihcoman vo vedeyeno yahn man vo, runecade vatechico vo nduhca che nahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, co dinahn vo che rihquentiyon ley min.

⁵ Ihyan che vatechica ye vedeyeno yahn man ye, rahtendihco ye nunde ne, rendedecadino ye dehtenduh che chihnga. Me ihyan che vatechica ye nduhca che nahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, rendedecadino ye yahn vederihquentiyon yahn.

⁶ Ihyan che redinahn ye vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, rendo ye ihyan ra, ne ndahca rahtechica ye. Ate ihyan che vatechica ye vedeyeno yahn man ye, rahtendihco ye nunde ne, quenana cuma che din Dendiohs castigo ihyan. ⁷ Ihyan che vatechica ye vedeyeno yahn man ye, rahtendihco ye nunde ne, rahcotahn ye

yahn vederihquentiyon yahn Dendiohs, nde hua ri che dinahn ye. ⁸ Che tihcā redin ihyan chahn ne, hua recāh yune ye che ndo yān Dendiohs nduco ye.

⁹ Ate nchuhn ne, ndete che cuāco che quenun Vaco Ndah yahn Dendiohs nchuhn ne, hua vat-echica ne vedeyeno yahn mān ne, te redinahn ne che rihquentiyon. Me duh che metah nedin yahn Dihvo vo Jesucristo ne, hua quenun Vaco ye.

¹⁰ Ndete che quenun Vaco ye nchuhn ne, andahre āma chendihco ne nunde, ate ndo yān ye nduco ne, nedin yahn ye nchuhn. ¹¹ Ndete che Vaco Ndah yahn Dendiohs, ihyan min che ndedetuhche ye Dihvo vo Jesucristo vān tenāhn, quenun nchuhn ne, numacuahn vederihquentiyon min ndedetuhche ye nchuhn ndā ro yahn.

¹² Dihnó, chemin che quenān cumo vo che cāhcomān vo vedeyeno yahn mān vo, ¹³ te ndete che cuahtechico vo vedeyeno yahn mān vo, cuah-tendihco vo nunde ne, va che co vo castigo. Ate ndete che cochahtino vo Vaco Ndah yahn Dendiohs, din che cāhcomān vo vedeyeno yahn mān vo ne, tuhme runecāde cuahtechico vo.

¹⁴ Nducoyāco vo che rihquentiyon Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo ne, a yahn ye uvo. ¹⁵ Che quenun Vaco Ndah yahn ye uvo ne, ndiyu cāva che din vāh vo ihyan nduhcā che din vo ro menān, te cāva che nedin dāya ye uvo. Che rāhn vo yahn Dendiohs: “Ndih, Chida nuhn” ne, ¹⁶ a mān Vaco ye rete che recadino vo che dāya ye uvo. ¹⁷ Me nducote a dāya ye uvo ne, ndeva ye uvo, cuahtenan vo dāma nduco Dihvo vo Jesucristo vahchetero. Ndete che rechuhrihn vo mān ro cuh

nduhcā che chuhrihn Dihvo vo ne, quenān cuma che cuahtenan vo dāma nduco ye vahchetero.

¹⁸ A devano vo te che rechuhrihn vo mān ro cuh ne, tah ra chemin, te āma ndāhcā cuahno vo cuahn che ndeva Dendiohs uvo, cuahtenan vo vahchetero. ¹⁹ Mān ro cuh ne, nducuahn che va iyehanse ne, āma ndāche chenān, ate ndā ro che ndeva Dendiohs ihyan yahn ye ne, nde nducuahn dehtenduh chemin chan ne, āma ndāhcā cuahno. ²⁰ Tihcā, te nducuahn dehtenduh ne, a din dine Dendiohs, andahre metah nunde yahn. Ate ndā ro yahn ne, ²¹ ndāhco cāde ye nducuahn, ne āma ndāhcā cuahno nduhcā che cuahno ihyan yahn ye, te mān ye cāhcantiyon ye nducuahn. ²² A devano vo te nde meniyan ne, nducuahn che va iyehanse ne, āma ndāche chenān. ²³ Namin uvo che quenun Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo ne, āma ri ndāche ino vo, chenān rino vo che ndede-tuhche Dendiohs uvo, ndeva ye uvo. ²⁴ A ndede-vahn Dendiohs uvo, ne chenān ino vo che ndeva ye uvo. Dehtenduh che a chinahn ne, ametah chenān ino vo che comān va che conahn, te a chinahn. Tihcā, te nde āma ihyan ne, hua quenān ino ye che comān va che conahn dehtenduh che a chinahn. ²⁵ Uvo ne, numacuahn vedechahtino chenān ino vo dehtenduh che comān va che conahn.

²⁶ Namin Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, rinān uvo vān dehtenduh che rechuhrihn vo. Andahre hua devano covāh vo nduhcā che redin yahn, ate rinān Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo, rāhn nan uvo numa dito, nde hua tuno vederendedecadino yuhn vo deh cāhmo vo yahn. ²⁷ Dendiohs, ihyan min che devano ye deh che rendededecadino vo ne,

renahn ye deh che rica Vaco Ndah yahn ye, te rah̄n nan ihyan yahn ye nduhc̄a che nahn m̄an ye.

Ihyan yahn Dendiohs ne, ametah deh cuande che dihya nun ino ye co

²⁸ A devano vo te uvo che yahino vo Dendiohs, che m̄an ye tendahnun ye uvo ne, nducuah̄n che rahno ri vo ne, a c̄ava che ndah yuhn vo. ²⁹ Tihc̄a, te a tendahnun Dendiohs uvo, ne chihco c̄ade ye nde ro men̄an che cotahno vo ihyan, c̄ava che ama yah̄n vo co vo nduhc̄a Daya ye, ihyan min che con̄an ye yuhn vo. ³⁰ Uvo che a tendahnun Dendiohs uvo ne, din ye che chitahno vo. Ndo yan ye nduco vo, nedin yahn ye uvo, ne quen̄an cuma che ndeva ye uvo vahchetero.

³¹ A devano cūaco vo te nducote a m̄an Dendiohs yahino ye uvo ne, ametah duh che co cahnevi uvo tah̄ ye. ³² Ihyan min ne, andahre ama yahino ye Daya ye, ate chihco mendahn̄ ye ihyan, chih ye c̄ava nducoȳaco vo. Nducote tihc̄a din ye c̄avo vo ne, nde tahque nun din ye dehtenduh chen̄ahn c̄avo vo. ³³ Uvo che a tendahnun Dendiohs uvo ne, nde hua cochihve yahn ihyan che cuih nunde ye yuhn vo, te a m̄an Dendiohs nedin yahn ye uvo. ³⁴ Hua cochihve yahn ihyan che cuih nunde ye yuhn vo, te Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che chih ye, ne ntuche ye v̄an ten̄ahn ne, va ye l̄ado tah̄ cūaco Dendiohs, ne a ihyan min che rah̄n nan ye uvo. ³⁵ Ametah deh che co din che to ino Dihvo vo Jesucristo nduco vo. Andahre chuhrihn̄ vo m̄an, andahre din tan̄ ihyan nduco vo m̄an, andahre nde metah che chuh vo m̄an, andahre nde metah tino yuhn vo m̄an, andahre cah̄nda yuhn vo che

vato vo təh vederih mən, andahre cəhno ihyan uvo mən, ate Dihvo vo Jesucristo ne, yahino ye uvo. ³⁶ Tihcə rahno ri vo, nduhcə che a ndirun nən Ndudo yahn Dendiohs tuhca:

Dihve nuhn, yahn che ritahno nuhn ndih, rihno ihyan combiero yahn nuhn cuahn dama.

Rihno ye nuhn nduhcə che rihno ye itecuche che va che cəhno ye ite.

³⁷ Ate nde nduco nduh ne, hua dehva co yuhn vo, te Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che yahino ye uvo ne, redin ye cudado uvo. ³⁸ Chemin che a devano cuaco vo te nde huane vederih, nde huane vedevihche, nde huane ángel, nde huane vaco chihnga, nde huane dehtenduh che ri, nde huane dehtenduh che va che co, ³⁹ nde huane nən yaco, nde huane nən yano, nde ama nən dehtenduh chemin chan, hua co din che to ino Dendiohs nduco vo, te ihyan min ne, yahino ye uvo che cuande yahn Dihvo vo Jesucristo.

9

A tendahnun Dendiohs ihyan nación yahn Israel

¹ Nduhcə che ritahnó Dihvo vo Jesucristo mən, numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs mən ne, cuaco ráhn rí nchuhn ²⁻³ te ama yah rí cava ihyan nación yáhn mən, ama rendedecadinó cava ye mən, nde tuno náhn che co dine mən nən Dihvo vo Jesucristo, ndete che nduco chemin co ndevahn ihyan chahn. ⁴ Ihyan chahn ne, ndəta yahn Israel ihyan, a nedin daya Dendiohs ihyan, ne numacuahn vederihquentiyon chinduco ye ihyan mən, cah ye ndudo yahn ye ihyan mən, chihco ye ley yahn ye təh ye mən,

chicuahn ye ihyān taça ndeva ye yavenān ye mān.
⁵ Ihyān chahn ne, ndāta yahn ihyān ndico ihyān. A
nān ndāta yahn ye quendāh Dihvo vo Jesucristo,
ihyan min che Dendiohs ye. ¡Ama chahte vederi-
hquentiyon yahn ye, ndeva vo yavenān ye cuahn
dāma!

⁶ Che chi dine ama yahn ihyān chahn ne, hua co
din vo nunde yahn Dendiohs, te ndudo yahn ye
ne, rinahn. Che cuāco ne, andahre nducoyāca ye
ndāta yahn Israel ihyān, ate hua nducoyāca ye chi-
tahno ye. ⁷ Andahre ndāta yahn Abraham ihyān,
ate hua nducoyāca ye chitahno ye nduhcā che
chitahno ihyān min. Nān Ndudo yahn Dendiohs a
ndirun tuhcā: “Atenān vān daye Isaac din cuandé
ndāta yehn.” ⁸ Nduco tihcā ne, tumacadino vo che
hua nducoyāca ihyān che ndāta yahn Abraham
nedin yahn Dendiohs ihyān, te atenān ihyān che a
necāh ye ndudo yahn ye che nedin yahn ye ihyān.
⁹ Ndudo yahn Dendiohs che cāh ye Abraham ne,
tuhcā: “Ndā ro yahn ne, dīn vederihno, ne Sara ne,
ndāca ama daya te.”

¹⁰ A namin no tun nduh che o sāhn daya ihyān
ndico yuhn vo Isaac, nduco ndāhta yahn ye Re-
beca. ¹¹ Sāhn chahn ne, andahre nde metah
cuahteyān se, andahre nde metah din se che
ndah, nde huane che chihnga, ate Dendiohs ne,
tendāhnun ye ama cha sāhn chahn, chihco ro ye
che retendāhnun ye ihyān che ri yeno mān ye,
atānochan ye. ¹² Rāhn ye ri ye chaco se: “Sāhn che
ivē me ne, conān se yahn dihno se che menān.”
¹³ Tihcā chinahn nduhcā che a ndirun nān Ndudo
yahn Dendiohs tuhcā: “Tāhque din yahinó Jacobo
che co Esaú.”

¹⁴ Nde hua co cahma vo che hua ndahca che tihca redin Dendiohs, ¹⁵ te a ndirun nan Ndudo yahn ye che rahn ye nduco Moisés tuhca: “Conan vahino adecoduhno ihyan che ri yeno man.”

¹⁶ Nducote tihca ne, ihyan che ndevahn ye ne, ndiyu yahn ntiyon che redin ye, nde huane yahn che redin nun ino ye, te atenan che conan vahino Dendiohs ihyan. ¹⁷ Namin a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs nduhca che rahn ye nduco rey yahn Egipto tuhca: “A u che te yune che quenen rey, ne redin vederihno nan, rihco ro che ama quenan cuma vederihquentiyan, cadino ihyan numachahte iyehnse.” ¹⁸ Nduco tihca ne, a ndero ndi che duh che nahn conan vahino Dendiohs ne, renan vahino ye, ne duh che nahn din cheche ye chedave yahn ne, redin ye.

¹⁹ Co vate ihyan che rahco ye che nducote tihca ne, hua ndahca che din Dendiohs castigo ihyan nunde, te man ye redin cheche ye chedave yahn ihyan chahn. ²⁰ Ate nde ama ihyan hua co cahma nunde ye yahn Dendiohs. A Dendiohs che dendah ye ihyan iyehnse, ne nde ama ihyan hua co cahma nunde ye yahn ihyan min yahn dehtenduh che redin ye. ²¹ Ihyan che redendah ye chite yahn ne, co dendah ye che ndahchan man, co dendah ye che ndere man, atanoca che ri yeno man ye.

²² Atihnoca Dendiohs. Co din ye adecodehno che ri yeno man ye, ne nde ama ihyan hua co cahma nunde ye yahn ye. Cuahn che nahn ye ne, co din ye castigo ihyan nunde, cahco ro ye vederihquentiyan yahn ye. Andahre quenan cuma che din ye castigo ihyan chahn, ate redin chahtino ye yahn ye. ²³ Namin numacuahn vederihquentiyan

yahn ye rihco ro ye che ama chahte vedevahino yahn ye nduco ihyan che a tendahnun ye nde ro menan. Ihyan chahn ne, ndeva ye ihyan vahchetero. ²⁴ Uvo van ihyan naci6n yahn Israel man, van ihyan naci6n chenahn man ne, a tendahnun ye uvo, ²⁵ nduhca che dirun ihyan profeta Oseas tuhca:

Rahn Dendiohs: "Ihyan che hua ihyan yahn ne, nedin yahn ihyan.

Ihyan che hua din yahin6 ne, din yahin6 ihyan."

²⁶ Namin rahn ye: "Ihyan naci6n chenahn che ndiyu ihyan yahn ne, nedin day6 ihyan, cahma nducoyaca ihyan che ihyan chahn ne, daya Dendiohs ihyan."

²⁷ Me ihyan naci6n yahn Israel ne, rahn Dendiohs yahn ye, dirun ihyan profeta Isaías tuhca: "Andahre ama yahn ihyan naci6n yahn Israel nduhca che ndeh yahndute che chetave cuahn chito nuniyahn ne, neve ra ye che ndevahn ye, ²⁸ te Dihvo vo Dendiohs ne, nduco nun no din ye castigo ihyan." ²⁹ Namin dirun ihyan profeta Isaías tuhca:

Ndete che Dihvo vo Dendiohs, ihyan min che va ye vahchetero, hua ndedevahn ye neve ihyan naci6n yuhn vo ne, ametah nde ama vo; a chihno chih vo, nduhca che chihno chih ihyan yan Sodoma man, ihyan yan Gomorra man.

³⁰ Nducote tihca ne, a tumacadino vo che ihyan naci6n chenahn che nde hua yahn Dendiohs ihyan ne, nducote a chitahno ye ne, nedin yahn Dendiohs ihyan. ³¹ Me ihyan naci6n yahn Israel ne, renevahnecun ye ley che dirun Moisés, chenan

ino ye che ndevahn ye, ate nducote hua dinahn ye ne, hua nedin yahn Dendiohs ihyan. ³² Hua nedin yahn ye ihyan, te ndotenan che cotahno ye ne, tahque ndah ye ne, ndedecadino ye che dinahn ye ley min, ndevahn ye. Ate hua ndevahn ye, te va deh cuande che denda ye, ³³ nduhcā che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca:

Cuihcovan nchuhn. Dechúh āma ihyan nación yahn ne.

Ihyan min ne, nduhcā āma tu che conda cah ihyan.

Ihyan che hua cotahno ye ihyan min ne, conda ye. Ate ihyan che cotahno ye ihyan ne, ndevahn ye.

10

¹ Dihno, numacuahn chedave yahn ricá Dendiohs che ndedevahn ye ihyan nación yahn Israel. ² U ne, ráhn te ihyan chahn ne, rahco ye te āma redinahn ye che rihquenityon Dendiohs, ate nde hua renahn ye vederihquentyon yahn ye. ³ Tihcā, te nducote nde hua devano ye vederihquentyon yahn Dendiohs che ndo yan ye nduco ihyan, nedin yahn ye ihyan ne, rahcotahn ye yahn vederihquentyon min, riquendi ye vededevano yahn man ye. ⁴ Dendiohs ne, rene din yahn ye nducoyaca ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. A cava ihyan min che chihno vederihquentyon yahn ley che dirun Moisés.

⁵ Moisés ne, dirun ye te ihyan che dinahn ye che rihquentyon ley min ne, nedin yahn Dendiohs ihyan. ⁶ Me che nedin yahn Dendiohs ihyan che ritahno ye ne, co vate ihyan che duche rino ye,

ne tuhcā rahn̄ ye: “¿Duhra chahn vahchetero, ndihchero che min chica ihyan min che a va cade che chi ye ndedevahn̄ ye ihyan iyeh̄nse? ⁷ ¿Duhra chahn van̄ tenahn̄, ndihchero che ntuche ihyan min?” Ama vedetundo che tihcā rahn̄ ihyan, ⁸ te nan̄ Ndudo yahn Dendiohs ne, a ndirun tuhcā: “Ndudo cuaco ne, a va tah̄ nchuhn̄.” Ndudo min ne, a ndudo ndah̄ yahn Dihvo vo Jesucristo che rahndudo nuhn̄. ⁹ Cava che ndevahn̄ nchuhn̄ ne, nahn̄ che cotahnō ne numacuahn̄ chedave yahn̄ ne, che Dihvo vo Jesucristo ne, ndedetuhche Dendiohs ihyan van̄ tenahn̄, ne cah̄ma ne che a ihyan min che Dihve ne, renevahn̄ecun ne ihyan. ¹⁰ Tihcā, te ihyan che numacuahn̄ chedave yahn̄ ye ritahnō ye Dihvo vo Jesucristo, ne rahn̄ ye che ihyan min che renevahn̄ecun ye ne, ndevahn̄ ye, ne rendo yan̄ Dendiohs nduco ye, rene din̄ yahn̄ ye ihyan.

¹¹ Nan̄ Ndudo yahn Dendiohs ne, a ndirun tuhcā: “Adecoduhno ihyan che ritahnō ye ihyan min ne, hua conda ye.” ¹² Tihcā, te nducoyacā ihyan, ihyan nación yahn̄ Israel man̄, ihyan nación chenahn̄ man̄, a ihyan min che Dihve ye, ne yahinō ye nducoyacā ihyan che ritahnō ye ihyan, rendeva ye yavenan̄ ye. ¹³ Namin a ndirun tuhcā: “Nducoyacā ihyan che cuah̄ ye Dihvo vo ne, ndevahn̄ ye.” ¹⁴ Ate ndete che hua ritahnō ye Dihvo vo ne, nde hua cuah̄ ye ihyan. Ndete che hua nihnevan̄ ye ndudo yahn̄ ye ne, nde hua cotahnō ye ihyan. Ndete che metah̄ duh che cuahndudo ne, nde hua cahnevan̄ ye ndudo yahn̄ ye. ¹⁵ Ndete che hua dechuh Dendiohs ihyan che cuahndudo ye ne, nde metah̄ duh che cuahndudo. A ndirun

nān Ndudo yahn Dendiohs tuhçā: “İAma ndah ro yuhn vo!, che rendā ihyan rahndudo ye ndudo ndah yahn Dendiohs, dīn che ndahçā cuahtenan vo.”

¹⁶ Ate hua nducoyāca ihyan redinahn ye yahn ndudo min nduhçā che dirun ihyan profeta Isaías tuhçā: “Dihvé, neve ra ihyan che ritahno ye ndudo yahn ne che rahndudo nuhn.” ¹⁷ Çava che cotahno ihyan Dihvo vo Jesucristo ne, va che cahnevan ye ndudo yahn ye.

¹⁸ Nde hua co çahma ihyan che hua chihnevan ye ndudo min, te nān Ndudo yahn Dendiohs a ndirun tuhçā:

Ndudo yahn ye ne, a chetuhn numachahte iyehnse.

A chihnevan nducoyāca ihyan.

¹⁹ Me ihyan nación yahn Israel ne, a chenahn ye ndudo min, te Moisés menān vihca dirun ye tuhçā:

Rahn Dendiohs: “U ne, nedin yāhn ihyan nación chenāhn che rahco nchuhn che ndere ihyan ye,

dīn che co ve ne mān, co tān ne mān.”

²⁰ Nde tahque numa dirun ihyan profeta Isaías tuhçā:

Rahn Dendiohs: “İhyan nación chenāhn che nde hua tumacāh ye u ro menān ne,

çahco ró vederihquentiyon yāhn vān ye, ne co-tahno ye u.”

²¹ Me yahn ihyan nación yahn Israel ne, dirun ye ndudo che rahn Dendiohs yahn ye tuhçā: “Cuahn dāma riyāhvē nchuhn, ate rahcotāhn ne yāhn.”

11

Ihyan nación yahn Israel che ndevahn ye

¹ Co vate ihyan che rahco ye, che a ama yune no chacondah vedame Dendiohs ihyan yahn ye, ihyan nación yahn Israel. Ate hua tihca. A devano cuacó, te u ne, ihyan nación yahn Israel u. Abraham man, Benjamín man, che ihyan ndico yahn.

² Dendiohs ne, hua chacondah vedame ye ihyan che a tendahnun ye nde a rahn me. A devano nchuhn nduhca che covah ihyan profeta Elías, ndirun yahn nan Ndudo yahn Dendiohs. Cahn nunde ye yahn ihyan nación yahn Israel tuhca:

³ “Dihvé, ihyan sih ne, a chihno chihno ye ihyan profeta yahn ne, a chihno ndahtera ye nducuah nan ta yahn ne. A deman u che ametah cahno ye, ne rinuhn ye u che cahno ye u.” ⁴ Ate a devano ne nduhca che ndaconan Dendiohs yahn ye. Rahn ye: “Vate ca te ndache mil ihyan yahn che metah ndeva ye yavenan Baal che redin ihyan sih dendiohs yahn ye.” ⁵ Atihnoca man ro cuh,

te yahn ihyan nación yahn Israel che tendahnun Dendiohs ihyan numacuahn vedeyahino yahn ye. ⁶ Nducote yahn che yahino ye ihyan chahn che tendahnun ye ihyan ne, a ndero ndi che ndiyu cava che dinahn ihyan chahn ley che dirun Moisés. Ndete che yahn che dinahn ye ley min che tendahnun Dendiohs ihyan ne, tuhme nde hua rendotenan ye vedeyahino yahn Dendiohs cava che ndevahn ye.

⁷ Hua nducoyaca ihyan nación yahn Israel chi ndevahn ye nduhca che ndedecadino ye. Atenan ihyan che tendahnun Dendiohs che ndevahn ye.

Me ihyān chenāhn ne, din cheche Dendiohs chedave yahn ye, ⁸ nduhcā che a ndirun nān Ndudo yahn ye tuhcā:

Din Dendiohs che anduhnecā che a ndih chedave yahn ye.

Nde meniyan ne, rendihchero no ye, ate hua renchanān ye,

rihnevan no ye, ate hua renahn ye.

⁹ Namin dirun David tuhcā:

Dihvé, codin ne che dehtenduh vihco che redin ihyān sih din che denda ye.

¹⁰ Cuacondāh vedāme ne ihyān cuahn dāma, codin ne castigo ihyān.

¹¹ Co rahco ihyān che din cheche Dendiohs chedave yahn ihyān naciōn yahn Israel cāva che āma yune no conda ye. Ate hua tihcā, te che chahcotāhn ihyān chahn yahn Dendiohs, chah-tendihco ye nunde ne, ndāca yune che ndevahn ihyān naciōn chenāhn. Ndiychero ye che rendevahn ihyān naciōn chenāhn ne, din nun ino ye, ndonun yune ye nevahnecun ye veder-ihquentiyon yahn Dendiohs. ¹² Nducote cāva nunde yahn ihyān naciōn yahn Israel āma ndāhcā chahno ihyān naciōn chenāhn, ndevahn ye ne, nde tahque ndāhcā yahn ye cuahn che ndeva Dendiohs nducoyāca ihyān naciōn yahn Israel.

¹³ Nchuhn ihyān naciōn chenāhn, u ne, a tendāhnun Dendiohs u che co apóstol, cuahndudó ndudo yahn ye vān nchuhn. Redín ntiyon yahn ye numacuahn chedave yāhn, ¹⁴ te nahn che ndiychero ihyān naciōn yāhn nduhcā che rendedevahn Dendiohs nchuhn. A huane din nun ino neve ye, codāma ye nduco ne, cotahno

ye Dihvo vo Jesucristo, ndevahn ye. ¹⁵ A cava che chacondah vedame Dendiohs ihyan nación yahn Israel che ndahca chahno ihyan nación chenahn, ndo yan Dendiohs nduco ye. Che ndeva ye nducoyaca ihyan nación yahn Israel ne, nde tahque ndahca yahn ihyan nación chenahn, anduhneca ndete che a ndih ye, ne ntuche ye van tenahn. ¹⁶ Cuahn che renevahnecun Dendiohs ama vedino ne, renevahnecun ye nducuahn. Atihnocano tun ihyan ndico che chihco ndata ye ihyan nación yahn Israel. Nducote a ndeva Dendiohs ihyan chahn ne, namin ndeva ye nducoyaca ndata yahn ye.

¹⁷ Che chacondah vedame Dendiohs ama yahn ihyan nación yahn Israel ne, anduhneca ndete che chindudo ye dune ama yahn olivo ndah. Che ndeva ye nchuhn, ihyan nación chenahn ne, anduhneca ndete che chetah ye dune yahn olivo chano, ndahco menun ye nan che chica ye dune yahn olivo ndah me, cava che a nan duto yahn olivo ndah me cuhnde cue yahn. ¹⁸ Ate hua din yade nchuhn cava chemin. Cuenecahco ne te a ihyan ndico yahn ihyan chahn che tihyon yune ye nchuhn che chitahno ne, ndeva Dendiohs nchuhn.

¹⁹ Co rahco nchuhn te yahn che tahque ndah ihyan ne che co ihyan chahn che ndeva Dendiohs nchuhn menun ye, chacondah vedame ye ihyan. ²⁰ Cuaco che ndeva Dendiohs nchuhn menun ye, ate hua din yade ne cava chemin. Tahque ndah ne, cuihco ne cudado. Cuenecahco ne te a yahn che hua chitahno ihyan chahn che chacondah vedame Dendiohs ihyan. Namin cua-

condah vedame ye nchuhn, ndete che cuahcotahn ne yahn ye. ²¹ Tihcā, te nducote chacondah vedame Dendiohs ihyan chahn, andahre ihyan yahn ye, nde tahque nun cuacondah vedame ye nchuhn, ndete che cuahcotahn ne yahn ye. ²² Condihche nchuhn. Dendiohs ne, nduhcā che ndah ye ne, tihcā cahnda ye. Chi tan ye nduco ihyan chahn che chahcotahn ye yahn ye, ne din yahino ye nchuhn che dinahn ne yahn ye. Ndete che quendi ne dinahn ne yahn ye ne, quendi ye din yahino ye nchuhn. Ndete che hua ne, namin cuacondah vedame ye nchuhn. ²³ Ihyan chahn ne, ndete che nto ino ye che chahcotahn ye, ndaconan cotahno ye ne, ndeva Dendiohs ihyan, te quenán cuma ye vederihquentiyon che ndeva ye ihyan. ²⁴ Tihcā, te nducote ndeva Dendiohs nchuhn, andahre hua ihyan yahn ye nchuhn, nde tahque nun ndeva ye ihyan chahn, te ihyan yahn ye ihyan.

Va che ndevahn nducoyaca ihyan nación yahn Israel

²⁵ Dihno, cava che hua din yade ne, duche rino ne ihyan nación yahn Israel ne, te cuandé nchuhn ama ndudo che nde hua devano ihyan ro menan. Ihyan chahn ne, yahn ye din cheche Dendiohs chedave yahn ye, nde conan cotahno ihyan nación chenahn che a va cade che cotahno ye. ²⁶ Cuihno min ne, ndedevahn Dendiohs nducoyaca ihyan nación yahn Israel nduhcā che a ndirun nan Ndudo yahn ye tuhcā:

Nchuhn ihyan nación yahn Israel, ndata yahn Jacobo, tendahnún ama ihyan nación yahn ne, ndedevahn ye nchuhn,

din ye che nto ino ne nunde yahn ne.

²⁷ Tuhme nchahcó nunde yahn ne,
conahn trāto che a chihco cādē nduco ne.

²⁸ Ihyan naciōn yahn Israel ne, hua dinahn
ye vederihquentiyon yahn Dendiohs, chahcotahn
ye yahn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo.
Nduco chemin ne, ndāca yune che ndevahn ihyan
naciōn chenahn. Ate Dendiohs ne, a tendahnun
ye ihyan ndico yahn ihyan chahn, ne chemin
che yahino ca ye ihyan. ²⁹ Tihcā, te Dendiohs
ne, nducuahn che rihco cāde ye ne, redinahn
ye. Vederihquentiyon che recāh ye ihyan ne, hua
renevih ye. Ihyan che renedin yahn ye ne, hua
racondāh vedāme ye ihyan. ³⁰ Nchuhn ihyan
naciōn chenahn ne, chahcotahn ne yahn Den-
diohs ro menān, ate mān ne, quenan vāhino ye
nchuhn yahn che rahcotahn ihyan naciōn yahn
Israel yahn ye. ³¹ Rahcotahn ye yahn Dendiohs
mān ro cuh, ate nduhcā che quenan vāhino Den-
diohs nchuhn ne, namin conan vāhino ye ihyan
chahn. ³² Tihcā, te Dendiohs ne, din cheche ye
chedave yahn nducoyāca ihyan iyehnse, cāva che
cuahtendihco nducoyāca ye nunde, ndāca yune
che conan vāhino ye ihyan.

³³ ¡Ama devano Dendiohs! ¡Ama ndahcā ved-
erendedecadino yahn ye! ¡Nde hua renan retu-
macadino vo nducuahn che rihco cāde ye mān,
che redin ye mān! ³⁴ Nde āma ihyan hua retu-
macadino ye che rendedecadino Dendiohs. Nde
āma ihyan hua tuno vededevano yahn ye. ¿Dehra
che cacuahn ye Dendiohs? ³⁵ Nde āma ihyan
ametah dehva yahn ye che cāh ye Dendiohs.
Ndiyu che quendihco Dendiohs yahn ihyan che

redin ye che ndah nduco ye, te che renan vahino ye ihyan. ³⁶ Tihça, te nducuahñ dehtenduh che va ne, a yahn Dendiohs, a man ye dendah ye. Ndeva vo yavenan ye cuahn dama. Tihça co.

12

Nduhça che va che cuahtechica ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo

¹ Dihno, nducote quenan vahino Dendiohs nchuhn, nedin yahn ye nchuhn ne, ricá nchuhn che numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn ye ndahco ne chedave yahn ne tah ye nduhça ama vedino ndah che conan ino ye. ² Hua quendi nchuhn vedeyeno yahn man ne. Tahque ndah ne ne, condahcorun ne vederendedecadino yahn ne cava che runecade cuahtechica ne nduhça che nahn Dendiohs.

³ Nducote yahino Dendiohs u, te ye vederihquentiyon u ne, riyahvé nchuhn che hua ndedecadino ne che ama devano ne, chuhñan ne vederihquentiyon che chenán cuma ne. Tahque ndah ne, runecade ndedecadino ne, ne codin chahtino ne Dendiohs, codinahn ne tunoca vederihquentiyon che nte ye queri ama ne. ⁴ Ihyan ne, tah ye man, cah ye man, ndutinán ye man ne, a vih vih ntiyon che redin queri ama. ⁵ Atihnoca uvo. Andahre ama yahn uvo che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo, ate ama cuan no ndi vo nduco vih. Ate va te va ntiyon che redin queri ama vo man, rendotenan vo vih man.

⁶ Dendiohs ne, te ye ama ama nan vederihquentiyon queri ama vo, ne nahn che runecade dinahn

vo. Duh ihyān che quenan cuma ye vederihquentiyon che cuahndudo ye ndudo che te Dendiohs ne, cuahndudo ye anduhneva che cāh Dendiohs, hua tihdenān ye che cāhma ye. ⁷ Duh ihyān che quenan cuma ye vederihquentiyon chete yāco ne, runecade dinahn ye. Me ihyān che quenan cuma ye vederihquentiyon che cacuahn ye Ndudo yahn Dendiohs ne, runecade cacuahn ye. ⁸ Me ihyān che quenan cuma ye vederihquentiyon che yāhve ye ihyān chenāhn ne, yāhve ye ihyān nduco ndah. Me ihyān che cāh ye vedino ne, cāh ye numacuahn chedave yahn ye. Me ihyān che ndinān ye chete yāco ne, cāhcantiyon ye nduco cudado. Me ihyān che din ye vedevāhino ne, din ye numacuahn chedave yahn ye.

⁹ Cuahtenan cuma nchuhn vedeyahino numacuahn chedave yahn ne. Hua din ne dehtenduh che chihnga; codin ne che ndah. ¹⁰ Codin ne cuande anduhneca ndete che dihno ne vih. Codin yahino ne vih, cuenevahnecon ne vih.

¹¹ Codin ne ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo numa ino ne, hua din dahnde ne.

¹² Numacuahn vedeyeno cuahtenan ino ne che dinahn Dendiohs ndudo yahn ye nduco ne. Codin chahtino ne cuahn che chuhrihn ne. Covāh ne cuahn dama.

¹³ Cuenan ne dihno vo che va vederetāhn yahn ye. Cuenevahnecon ne ihyān che nda ye ndevaco ne.

¹⁴ Ihyān che redin tān ye nduco ne ne, ndotenan che cāhva ne nduco ye ne, cuica ne Dendiohs che din ye che ndah nduco ye.

¹⁵ Cuinduco ne ihyān che yeno ye mān, ihyān che ri ndāche ye mān, cuenecāh yān ne chedave yahn ye.

¹⁶ Ndahcā cuahtenan ne nduco viḥ. Co dama ne nduco ihyān che necun ye. Hua din yade ne mān, hua din cun ne mān.

¹⁷ Hua dama co ne nduco ihyān che redin tān ye nduco ne. Runecade cuahtenan ne nan nducoyācā ihyān. ¹⁸ Cuihco nchuhn cudado nan nducuahñ, cāva che hua ndācā yune che co tān ihyān nduco ne. ¹⁹ Dihñó che yahinó nchuhn, hua cuahtenun ino ne vedetān nduco viḥ. Tahque ndah ne ne, condahco ne tāh Dendiohs cāva che techecade ye, te a ihyān min che va che techecade ye nduhcā che a ndirun nan Ndudo yahn ye: “U quenān cumā che dín castigo ihyān nunde. U ndahco menún yahn ye.” ²⁰ Namin a ndirun: “Hua cuahtenun ino nchuhn vedetān nduco ihyān che redin tān ye nduco ne. Tahque ndah ne ne, codin ne che ndah nduco ye. Ndetē che cuico ye ne, cāh ne che cheh ye, ndetē che yācā ye ne, cāh ne che cuh ye, te nduco chemin ne, dín ne che co cuihnān ye, ne nto ino ye.” ²¹ Hua cuahnecun ne che denda ne, dín vedetān yahn ne. Tahque ndah ne ne, codin ne che ndah cāva che hua denda ne.

13

¹ Nducoyācā nchuhn ne, codinahñ ne yahn ihyān ndinān mān, intiyahn yahn yān vāco ne mān, te nducoyācā intiyahn ne, a Dendiohs necāh ye vederihquentiyon ihyān, chaconahñ ye ihyān nan ntiyon. ² Chemin che ihyān che cuahcotāhñ ye yahn intiyahn ne, va che co ye castigo, te nde

yahn Dendiohs rahcotahn ye, yahn che ihyan min raconahn ye ihyan chahn nan ntiyon. ³ Ihyan che runecade vatechica ye ne, ametah deh cuande che din vah ye intiyahn. Ate ihyan che chendihco ye nunde ne, ihyan chahn che vah ye intiyahn. Ndete che hua nahn cuahtenun ndeh ne yahn intiyahn ne, runecade cuahtechica ne. Tuhme co yeno ye nduco ne, ⁴ te raconahn Dendiohs ihyan nan ntiyon cava che ndah yahn ne. Ate ndete che rahcotahn ne yahn intiyahn ne, tuhme che cuaco, din vah ne ihyan, te a man Dendiohs cah ye vederihquentiyon ihyan, cava che din ye castigo ihyan che chendihco ye nunde. ⁵ Va che dinahn vo yahn intiyahn, ndiyu yahn che vah vo che co vo castigo, ate yahn che a devano vo che tihca nahn Dendiohs. ⁶ Nducote renevahnecun ne Dendiohs ne, va che nedihve ne cade iyo yahn ne che rica intiyahn. Tihca, te a man Dendiohs raconahn ye ihyan chahn nan ntiyon, ne a min chenah ye ro ro.

⁷ Nducoyaca intiyahn che caca ye cade iyo yahn ne ne, cuenedihve ne. Nducoyaca ihyan ndinan man, intiyahn man ne, cuenevahnecun ne ihyan man, codin yahino ne ihyan man. ⁸ Cuenedihve ne nducuahn che chendihco ne yahn ihyan. Codin yahino ne nducoyca ihyan, te ihyan che redin yahino ye ne, redinahn ye vederihquentiyon yahn Dendiohs ⁹ che ndirun tuhca: “Hua din duche yehn che a nihnevaque. Hua cahne ihyan. Hua doque. Hua ndere cacueh dame nunde ihyan. Hua din idihye nduco dehtenduh yahn ihyan.” Nducuahn vederihquentiyon che tuhchan ne, rendo dama nan vederihquentiyon cuh: “Codin yahine nducoyaca ihyan nduhca che

yahine man di.” ¹⁰ Ihyan che yahino ye ihyan chenahn ne, hua ndere redin ye nduco ye. Chemin che cuahn che yahino vih vo ne, redinahn vo vederihquentiyon yahn Dendiohs.

¹¹ Avane ne, a devano nchuhn te cahnda ro che vato vo. Cuahteyan ne, te a cochĩ nino ro che ndedevahn Dendiohs uvo. ¹² A nun cuihno ro cuh che ndere redin ihyan, a nun ndeva Dendiohs uvo. Chemin che nahn che hua din vo dehtenduh che chihnga. Nahn che cuahteyan vo nduhca sandado che a vateyan se, nda se dehtenduh che ndedevahn nduco se sahn. ¹³ Nahn che ama runecade cuahtechico vo nduhca che rahtechica ihyan che renahn ye. Hua cocoh vo man, hua cuahto vo vihco vedecoh man, hua ndere cuahtechico vo, cuahtendihco vo nunde man, hua cuahte canda vo man, hua din ve vo yahn vih man. ¹⁴ Ndotenan che cuahtechico vo vedeyeno yahn man vo ne, cochahtino vo Dihvo vo Jesucristo, runecade cuahtechico vo nduhca che nahn ye.

14

Hua ndahca che ndahchenan vo vih

¹ Me dihno vo che metah conahn ndah ye vederihquentiyon yahn Dendiohs ne, cuenevahnecon ne ihyan. Hua cuhma chende ne nduco ye yahn vederihquentiyon yahn Dendiohs che hua dama renahn ne nduco vih. ² Vate dihno vo che ritahno ye che ndiyu nunde che cheh ye nducuahn nan dehtenduh. Namin vate dihno vo che metah conahn ndah ye vederihquentiyon yahn Dendiohs, ne rahco ye che cuahtendihco ye nunde ndete che cheh ye yute. ³ Dihno vo che hua dehve rahco ye,

reh ye nducuahn nan dehtenduh ne, hua ndahca che ndahchenan ye dihno vo che vahino ye cheh ye yute. Namin dihno vo che hua reh ye yute ne, hua ndahca che ndahchenan ye dihno vo che reh ye nducuahn nan dehtenduh, te a nedin yahn Dendiohs ihyan chahn. ⁴ Hua ndahca che cuh nunde ne yahn mozo yahn tama ihyan, te ndete che ndahca quenan mozo me nduco dihve ye, o hua ne, chemin ne, a man dihve ye rano cuande yahn ye. A namin no tun ihyan che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, te a man Dihvo vo nda cuande yahn ye ihyan.

⁵ Namin vate dihno vo che ndihco vih ye ro che tahque renevahnecun ye. Vate tun dihno vo che rahn ye che a dama no nducuahn ro. Queri ama ihyan ne, va che ndedecadino ndah ye cha che ndahca din ye cava che cuhndeman ino ye nan Dendiohs. ⁶ Ihyan che renevahnecun ye ama ro ne, rendeva ye yavenan Dihvo vo Jesucristo. Atihnoca ihyan chenahn, te andahre hua renevahnecun ye ro min ne, ate namin nduco ye rendeva ye yavenan Dihvo vo. A namin no tun ihyan che hua vahino ye reh ye nducuahn nan dehtenduh, te nducote renecah ye nundihve cuahn Dendiohs cava ne, rendeva ye yavenan Dihvo vo. Atihnoca ihyan che rahco ye che hua ndahca che cheh ye ama o nan dehtenduh, te nducote renecah ye nundihve cuahn Dendiohs cava dehtenduh che reh ye ne, namin nduco ye rendeva ye yavenan Dihvo vo.

⁷ Ndiyu chenahn man vo che vato vo, nde huane chenahn man vo che coh vo. ⁸ Che vato vo ne, a Dihvo vo Jesucristo che rihquentiyon ye uvo,

ne che coh vo ne, a ihyan min che ndeva ye uvo. Chemin che a vato vo, o coh vo, a yahn ye uvo, ⁹ te a chih ye, ne ndaconan ntuche ye cava che co yahn ye nducoyaco vo, a chenduche vo, o a ndih vo.

¹⁰ Hua ndahca che cua cuando vo dihno vo, ndahchenan vo ihyan, te Dihvo vo Jesucristo ne, va che techecade ye yahn nducoyaco vo, ¹¹ nduhca che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: Rahn Dihvo vo Dendiohs: “Numacuahn vederi-hquentiyon yahn rahn ri nchuhn te va che nevahnecun nducoyaca ihyan u, ndeva ye yavenan.”

¹² Nduco tihca ne, a devano vo che queri ama vo ne, va che necah cuando vo Dendiohs yahn dehtenduh che redin vo.

Hua din vo che co ndache dihno vo

¹³ Nducote a Dendiohs nda cuande yahn ye uvo ne, hua redin yahn che quendi vo cahma nunde vo yahn vih. Tahque ndah ne, ndedecadino vo, te hua ndahca che cava dehtenduh che redin vo, ndaca yune che co ndache dihno vo, cuahtendihco ye nunde. ¹⁴ Nduhca che ritahnó Dihvo vo Jesucristo ne, a devano cuacó te ametah nde ama nan dehtenduh che reh ihyan che din che cuahtendihco ye nunde. Ate ndete che vate ihyan che vahino ye cheh ye ama o nan dehtenduh ne, tahque ndah hua cheh ye, te ndete che cheh ye ne, chihnga co ino ye, ne nduco chemin condihco ye nunde.

¹⁵ Ndete che cava dehtenduh che reh nchuhn rendaca yune che to ino dihno ne ne, rihco ro ne che hua chenana cuma ne vedeyahino. Cuihco ne cudado nan nducuahn che reh ne. Hua ndahca che cava chemin ndaca yune che to ino dihno ne,

condihco ye nunde, te namin cava ihyan min che chih Dihvo vo Jesucristo. ¹⁶ Cuihcoman ne queri ama dehtenduh che redin ne, andahre devano ne che ndah, ndete che cava chemin che ndaca yune che chihnga co ino ihyan chenahn. ¹⁷ Tihca, te che nguahco yuhn vo nan Dendiohs ne, ndiyu yahn dehtenduh che reh vo man, rih vo man. Che tahque nahn ye ne, che numacuahn vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn ye, runecade cuahtenan vo man, ndahca cuahtenan vo nduco vih man, cuahtenan cumo vo vedeyeno man. ¹⁸ Nducoyaco vo che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, nahn ye che tihca dinahn vo. Ndete che tihca dinahn vo ne, nedin yahn Dendiohs uvo man, nevahncun nducoyaca ihyan uvo man.

¹⁹ Din vo cuande, ne din nun ino vo cava che ndahca cuahtenan vo nduco vih man, conan vih vo man, cotahno vo numa ino vo Dihvo vo Jesucristo man. ²⁰ Cuihco nchuhn cudado nan nducuahn che reh ne, cava che hua ndaca yune che to ino dihno vo che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. Cuaco che nducuahn dehtenduh che reh vo ne, hua redin che rahtendihco vo nunde. Ate nahn che cahco vo cudado che hua cava chemin to ino dihno vo, te ndete che tihca ne, cuahtendihco vo nunde. ²¹ Ama nunde ndete che yahn che reh vo yute, o rih vo vino, o redin vo tama nan dehtenduh, ndaca yune che co ndache dihno vo, to ino ye. ²² Uvo che devano cuaco vo che nducuahn dehtenduh che reh vo ne, hua redin che rahtendihco vo nunde ne, hua nahn che cuacotuhn vo ndudo yahn chemin van dihno vo chenahn, te denan chihnga co ino ye. Nahn che man no vo devano vo. Namin Dendiohs ne, a devano ye. iAma ndah

ro yahn ihyan che a devano cuaco ye che hua rahtendihco ye nunde cava dehtenduh che reh ye! ²³ Me ihyan che ritahno ye che hua ndahca che cheh ye ama nan dehtenduh, ne reh ye ne, rahtendihco ye nunde yahn che man ye chihnga ri ino ye. Tihca, te nducuahn dehtenduh che redin vo che o rendedecadino vo ne, rahtendihco vo nunde.

15

Cuahtenan cumo vo vedechahtino cava ihyan chenahn

¹ Uvo che a renahn vo vederihquentiyon yahn Dendiohs ne, nahn che din chahtino vo yahn dihno vo che ametah conahn ndah ye, te hua ndahca che din vo dehtenduh che ri yeno man vo, ndete che cava chemin co ran ye. ² Queri ama vo che a renahn vo vederihquentiyon yahn Dendiohs ne, nahn che din vo nducuahn cava che ndah yahn dihno vo che hua ndah renahn ye, nahn che conan vo ihyan cava che conahn ndah ye. ³ Tihca, te Dihvo vo Jesucristo ne, hua nuhn ye che ndah yahn man ye, nduhca che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: "Vedetan yahn ihyan che hua ri rendihche ye ndih ne, andahre ndiyu cava che ndah yahn man, ate u ntuma chihve nducuahn." ⁴ Nducahn che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs nde a ran me ne, a ndirun cava che cochahtino vo Dihvo vo Jesucristo, necah yan vo chedave yuhn vo, ne cuahtenan ino vo che ndeva ye uvo. ⁵⁻⁶ Dendiohs, Chida Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che redin ye che rahtenan cumo vo vedechahtino, renecah yan ye chedave

yuhn vo ne, din ye che ndahc̣a cuahtenan nchuhn nduco viḥ, nduhc̣a che nahn Dihvo vo, c̣ava che dama ndeva nducoỵaco vo yaven̄an ye.

Chetuhn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo van iḥyan nación chen̄ahn

⁷ Nduhc̣a che nevahnecun Dihvo vo Jesucristo nchuhn ne, tihc̣a cuenevahnecun ama tama ne viḥ, c̣ava che cua cuande iḥyan chen̄ahn che tihc̣a redin ne, ne ndeva ye yaven̄an Dendiohs.

⁸ Cuenec̣ahco nchuhn te Dihvo vo Jesucristo ne, chinan ye iḥyan nación yahn Israel, chihco ro ye che dinahn Dendiohs ndudo yahn ye che c̣ah ye iḥyan ndico yahn iḥyan chahn. ⁹ Namin tihyon yune ye iḥyan nación chen̄ahn che ndeva ye yaven̄an Dendiohs yahn che quen̄an vahino ye iḥyan. Nducote Dihvo vo Jesucristo ne, chinan ye iḥyan nación yahn Israel m̄an, iḥyan nación chen̄ahn m̄an ne, a ndero ndi che nahn che nevahnecun iḥyan chahn viḥ. A devano vo te iḥyan nación chen̄ahn ne, va che co cuande ye van iḥyan yahn Dendiohs, te chemin ne, a ndirun n̄an Ndudo yahn Dendiohs tuhc̣a:

Ndevá yaven̄an ne van iḥyan nación chen̄ahn, catá himno, ndonán ndih.

¹⁰ Namin ndirun:

Nchuhn iḥyan nación chen̄ahn, cuendo dama ne nduco iḥyan yahn Dendiohs, cuendeva ne nduco viḥ yaven̄an ye.

¹¹ Namin ndirun:

Nchuhn iḥyan nación chen̄ahn, cuendeva nducoỵaca ne yaven̄an Dihvo vo Dendiohs.

¹² Namin dirun iḥyan profeta Isaías:

Nān ndāta yahn Isaí quendaḥ āma ihyan che
caḥcantiyon ye nación chenāhn,
cochahtino ihyan chahn ihyan.

¹³ Dendiohs, ihyan min che redin ye che chenan
ino vo ihyan ne, dīn ye che cotahno ne Dihvo
vo Jesucristo, co yeno ne, ne ndaḥcā cuahtenan
ne, cāva che numacuahn vederihquentiyan yahn
Vaco Ndah yahn ye cochahtino ne ihyan.

¹⁴ Dihnó, retumacadinó te āma ndah ihyan
nchuhn mān, āma chenan cuma ne vededevano
mān, nde devāno cacuahn ne vih. ¹⁵ Andahre
tiḥcā ne, dirún yahn ne cāva che ntiḥyon yān yahn
ne vederihquentiyan yahn Dendiohs, nde āma
dito yaḥvé nchuhn yahn āma o nān. Tiḥcā dīn,
te numacuahn vedeyahino tendāhnun Dendiohs
u, ¹⁶ che dīn ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo vān
ihyan nación chenāhn, cuahndudó ndudo ndah
yahn ye, cāva che cotahno ihyan chahn, ne ndeva
ye ihyan, caḥco vih Vaco Ndah yahn ye ihyan.

¹⁷ Ama yenó che āma ndaḥcā rinahn ntiyon
yahn Dendiohs che redín, yahn che rinan Dihvo
vo Jesucristo u. ¹⁸ Nde hua caḥquinó caḥmá che a
mān che redín ntiyon min, te a Dihvo vo Jesucristo
che redin ye. A ihyan min che redin ye che rinahn
ntiyan che redín, ritahno ihyan nación chenāhn.
Nān nducuahn che rahndudó mān, che redín mān
ne, a mān ye retiḥyon yune ye u. A yahn chemin
no che te cuandé nchuhn. ¹⁹ A ihyan min che
redin ye vederihno mān, redin ye che quenan
cumá vederihquentiyan yahn Vaco Ndah yahn
Dendiohs mān. Chemin che numachahte, nde
yān Jerusalén, nde yaḥn yahn Ilírico, chacotúhn
ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo. ²⁰ Nduco

tihc̄a ne, din nun inó che quechicá rahndudó ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo v̄an ihyan che ametah cahnevan ye nde ̄ama yune, c̄ava che hua cond̄a mend̄ahn, cuahndudó nan che a nedin t̄ama c̄a ihyan ntiyon. ²¹ Tihc̄a d̄ín, c̄ava che conahn nduhc̄a che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhc̄a:

Ihyan che hua devano ye ne, cahnevan ye ndudo yahn ihyan min che a va c̄ade che dechuh Dendiohs, ne conahn ye.

Pablo ne, nahn c̄ahn ye ȳan Roma

²² Nducote rahndudó ndudo yahn Dihvo vo Jesucristo v̄an ihyan che metah cahnevan ye ne, chemin che nde meniyon ametah co chí quendihcheró nchuhn. ²³ Ate nducote ̄ama chacotúhn ndudo yahn Dihvo vo Jesucristo numachahte ȳahn cuahnguh m̄an, nducote a ̄ama ndeh nduyo nahn chí quendihcheró nchuhn m̄an ne, ²⁴ chemin che quenán inó che conán neve ro nduco nchuhn ȳan v̄aco ne, ne cuahn che c̄ahn ȳahn yahn España ne, conan ne u, nd̄aca che chuhnún yune. ²⁵⁻²⁶ Numanahn min ne, c̄ahn ȳan Jerusalén, te dihno vo che vate ye ȳahn yahn Macedonia m̄an, Acaya m̄an ne, a nedin d̄ama ye ̄ama vedino c̄ava dihno vo che metah dehva yahn ye che vate ye ȳan min, ne va che ngú yahn ye. ²⁷ Dihno vo ihyan nación chen̄ahn chahn ne, ̄ama yeno ye, din d̄ama ye vedino min. Tihc̄a redin yahn che d̄in ye, te a c̄ava ihyan nación yahn Israel che nd̄aca yune che chitahno ye Dihvo vo Jesucristo, ndevahn ye, ne ndahc̄a che conan ye ihyan chev̄ah v̄an ihyan nación yahn Israel che

vate ye yān Jerusalén. ²⁸ Cuahn che a dináhn ntiyon min, necáh vedino me tǎh ihyan chahn ne, va che chúh yān vāco nchuhn, cáhn yāhn yahn España. ²⁹ A devano cuācō te cuahn che ndǎ tǎn ne, numacuahn vederihquentiyan yahn Dihvo vo Jesucristo cuahndudó ndudo yahn ye, ne āma cochihve yahn ne.

³⁰ Dihno, numacuahn vederihquentiyan yahn Dihvo vo Jesucristo mān, numacuahn vedeyahino yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs mān, ricá nchuhn che conan ne u, covāh ne numa ino ne, ³¹ cāva che ndedevahn Dendiohs u tǎh ihyan che hua ritahno ye che vate ye estādo yahn Judea. Namin cāva che, dihnō vo che vate ye yān Jerusalén ne, nevahnecun ye vedino che quendá. ³² Namin cāva che cuahnecun ye che numacuahn vedeyeno ndǎ yān vāco ne, necáh yān ne chedave yáhn. ³³ Dendiohs, ihyan min che redin ye che ndāhca rahtenan vo, conduco ye nducoyāca nchuhn. Tihca co.

16

Renecāh Pāblo Dendiohs dihnō vo

¹ Ricá nchuhn cāva cahvo vo Febe, ihyan min che ndi cuande ye vān intiyahn yāco che vate ye yān Cencrea, ² che nevahnecun ne ihyan nduhca che nahn Dihvo vo Jesucristo che nevahnecun vo ihyan yahn ye. Cuenan ne ihyan nān adecodehno vederetāhn yahn ye che va, te mān ye ne, ndinan ye āma yāhn ihyan. Namin chinan ye u.

³ Che cuande yáhn ne, cuenecāh ne Dendiohs Aquila nduco ihyan ndahta yahn ye Priscila. Ihyan chahn ne, combiero yáhn nān ntiyon yahn

Dihvo vo Jesucristo, ⁴ nde chihco mendahn ye ihyan cava che ndedevahn ye u. U man, nducoyaca dihno vo naci6n chenhahn man ne, renecah nuhn nundihve cuahn ihyan chahn. ⁵ Namin cuenecah ne Dendiohs nducoyaca dihno vo che rendo dama ye ndevaco ihyan chahn, rendeva ye yavenan Dihvo vo Jesucristo. Namin cuenecah ne Dendiohs Epeneto, amigo yahn che yahin6. Ihyan min che menan ndita chitahno ye Dihvo vo Jesucristo van ihyan che vate ye yahn yahn Acaya. ⁶ Namin cuenecah ne Dendiohs María, ihyan min che ama nedin ye ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo van nchuhn. ⁷ Namin cuenecah ne Dendiohs ihyan yahn, Andr6nico man, Junias man, ihyan chahn che dama chahtenun ye vacoyahn nduc6. Ihyan chahn ne, tahque menan chitahno ye Dihvo vo Jesucristo che co u, ne van ihyan ap6stol ne, ama yahin6 dihno vo ihyan.

⁸ Namin cuenecah ne Dendiohs dihno vo Amplias che yahin6 ihyan. ⁹ Namin cuenecah ne Dendiohs Urbano, ihyan min che nduco ye rinan ye nuhn nan ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo. Namin cuenecah ne Dendiohs Estaquis che yahin6 ihyan. ¹⁰ Namin cuenecah ne Dendiohs Apeles, ihyan min che ndiquendah ndah ye che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. Namin cuenecah ne Dendiohs ihyan ndevaco Arist6bulo. ¹¹ Namin cuenecah ne Dendiohs Herodi6n, ihyan yan vac6. Namin cuenecah ne Dendiohs ihyan ndevaco Narciso che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo. ¹² Namin cuenecah ne Dendiohs Trifena man, Trifosa man, ihyan chahn che namin redin

ye ntiyon yahn Dihvo vo. Namin cuenecah ne Dendiohs cahvo vo Pérsida che yahino vo ihyan. Ihyan min ne, ama nedin ye ntiyon yahn Dihvo vo. ¹³ Namin cuenecah ne Dendiohs dihno vo Rufo che ama ndah redin ye ntiyon yahn Dihvo vo. Namin cuenecah ne Dendiohs chaco ye, ihyan min che rihnó ihyan nduhca chacó. ¹⁴ Cuenecah ne Dendiohs Asíncrito man, Flegonte man, Hermas man, Patrobas man, Hermes man, dihno vo chenahn che nduco ye ihyan chahn man. ¹⁵ Namin cuenecah ne Dendiohs Filólogo man, Julia man, Nereo nduco cahve ye man, Olimpás man, dihno vo chenahn che nduco ye ihyan chahn man.

¹⁶ Nduco vedino vedenecun cuenecah ne Dendiohs vih che cuande yahn. Cuendeva ne Dendiohs yahn dihno vo che vate ye nducuahn yan.

¹⁷ Dihno, ricá nchuhn che cahco ne cudado ihyan che redin ye che ndeh cuan ri dihno vo man, che redin ye che rahtendihco ye nunde man, te rahcotahn ihyan chahn yahn Ndudo yahn Dendiohs che a chahn nchuhn. Cuihcoman ne ihyan chahn, ¹⁸ te ndotenan che redin ye ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo ne, riquendi ye vedeyeno yahn man ye, rihncheh ye ihyan che necun ye nduco ndudo yade. ¹⁹ Yenó cava nchuhn, te ama va ndudo yahn ne che redinahn ne vederihquentiyon yahn Dendiohs. Nahn che cuahteyan ne cava che din ne dehtenduh che ndah, ne cahcoman ne dehtenduh che hua ndah. ²⁰ Dendiohs, ihyan min che redin ye che ndahca rahtenan vo ne, nun din ye che ndahco ndiya nchuhn vederihquentiyon yahn chundah. Dihvo

vo Jesucristo din yahino ye nchuhn.

²¹ Cuendeva nchuhn Dendiohs yahn Timoteo, sahn min che rinduco se u nan ntiyon yahn Dendiohs. Namin cuendeva ne Dendiohs yahn ihyan yahn, Lucio man, Jasón man, Sosípater man.

²² U Tercio, che dirún caca cuh che cuande yahn Pablo ne, namin nté Dendiohs nchuhn numacuahn vedeyahino yahn Dihvo vo Jesucristo.

²³ Cuendeva nchuhn Dendiohs yahn Gayo, ihyan min che renevahnecun ye u nduco nducoyaca dihno vo ndevaco ye. Namin cuendeva ne Dendiohs yahn Erasto, tesorero yahn yan. Namin cuendeva ne Dendiohs yahn dihno vo Cuarto.

²⁴ Dihvo vo Jesucristo din yahino ye nducoyaca nchuhn. Tihca co.

Ndeva Pablo yavenan Dendiohs

²⁵ Man ne, ndeva nducoyaco vo yavenan Dendiohs, ihyan min che co din ye che cotahno nchuhn numa ino ne ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo che rahndudó. Ndudo ndah min ne, hua devano ihyan a rahn me, ²⁶ te Dendiohs che va ye cuahn dama, chihquentiyon ye ihyan profeta che dirun ye nde a rahn me, ne cade cah ye, checadino nducoyaca ihyan iyehanse cava che cotahno ye.

²⁷ Nducote ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, cuahn dama ndeva vo yavenan ama no Dendiohs, ihyan min che ama devano ye. Tihca co.

El Nuevo Testamento: Cuicateco de Teutila New Testament in Cuicatec, Teutila (MX:cut:Cuicatec, Teutila)

copyright © 1972 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cuicatec, Teutila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cuicateco, Teutila [cut], Mexico

Copyright Information

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cuicatec, Teutila

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

6bd8292c-2070-5c2d-8b8b-378bf0f66afe